

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inserati do 80 petič
à Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, od 100 do 300 vrst à Din 3.—, večji inserati petič
vrsta Din 4.— Popust po dogovoru. Inseratni davek posebej. — »Slovenski Narod«
velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.— Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

PODRUŽNICE:
MARIBOR, Grajski trg št. 8 — — — — CELJE, Kocenova ulica 2. — Tel. 190.
NOVO MESTO, Ljubljanska c., tel. št. 26. JESENICE, Ob kolodvoru 101. — — —
Račun pri poštne čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

VAŽEN GOSPODARSKI SPORAZUM MED FRANCIJO IN ANGLIJO

Odmev Flandinovega poseta v Londonu — Dogovor o stabilizaciji funta — Francija prevzela vodstvo gospodarske politike v Evropi

Pariz, 2. decembra. Poset francoškega finančnega ministra Flandina v Londonu se razvija v dogodek svetovne važnosti, dasiravno se je sprva zadrževalo, da gre le za zaseben obisk pri angleških ministrskih tovariših. Kakor smo že javili, je imel Flandin v Londonu dolge konference z angleškimi znanjci, finančnim in delovnim ministrom. Razgovori so se vršili v privatnem hotelu in so jih tako z angleške kakor s francoske strani označevali kot docela neoficijelne. Dogodki zadnjih 24 ur na svetovnem deviznem trgu pa so imeli za posledico, da so dobili ti razgovori poseben značaj in izredno važnost. Flandin so v Parizu z nestrpnostjo pričakovali, toda Flandin ni hotel dati pojasnil na množična vprašanja, ki so mu jih zastavili novinarji. Le na kratko je pojasnil svoje bivanje v Londonu takole:

Svoje bivanje v angleški prestolnici sem izkoristil za to, da sem se osebno seznanil s finančnim ministrom Nevileom Chamberlainom ter da sem s člani angleške vlade razpravljal o velikih

problemih mednarodne politike, ki jih bo treba rešiti v najbližji prihodnosti. Naravno je, da smo pri tem govorili tudi o mobilizaciji tkz. zamrlih kreditov, o stabilizaciji angleškega funta in o regulaciji vojnih dolgov v zvezi z nemškimi reparacijami. Pri reševanju vseh teh problemov je danes bolj ko kdaj potreben čim tesnejše sodelovanje med Francijo in Anglijo. Vsa ta, kakor tudi mnoga druga važna vprašanja zahtevajo sporazumen nastop obeh vlad. Ta sporazumni nastop se seveda nanaša tudi na vprašanja državnih financ.

V poučenih krogih zatrjujejo, da je bil glavni predmet razgovorov, ki jih je imel Flandin v Londonu, stabilizacija angleškega funta. Flandin je takoj po svojem povratku imel sestanek z guvernerjem francoske Narodne banke Moreom ter z direktorjem splošnih fondov. Francoska vlada bo v prihodnjih dneh poslala v London svoje strokovnjake, ki bodo z angleškimi strokovnjaki podrobno proučili vprašanje stabilizacije angleškega funta, v zvezi s tem pa bo rešeno tudi vprašanje novouvedenih angleških

carin, v kolikor predstavljajo ogrožanje svetovne mednarodne trgovine, ki je posebno hudo prizadelo Francijo. V celoti gre za velevažen gospodarski sporazum med Anglijo in Francijo, ki bo odločilnega pomena za ves nadaljnji gospodarski razvoj v Evropi. Zdi se, da je Franciji uspelo dobiti v svoje roke vodilno vlogo, ki jo je na gospodarskem polju dosedaj dolga desetletja imela Anglija.

Pariz, 2. decembra. Na pariški borzi je bil večeraj zabeležen najnižji tečaj angleškega funta, od kar je ukinjena zlata podlaga funta. Zjutraj je beležil še 84.25, ob zaključku borze pa samo še 82.75, kar pomeni, da je funt padel za eno tretjino svoje nekdanje vrednosti. »Times« povdarja, da ni nobenega vzroka za vznemirjenje, ker gre le za prehodni pojav. Na londonskem efektivnem trgu je vladala danes velika živahnost. V političnih in finančnih krogih pa kljub temu kažejo veliko vznemirjenje, vendar pa označujejo strokovnjaki kolebanje funta kot naravno posledico ukinutve zlate podlage.

Narodni banki in v privatnih bankah. Iz neznanih razlogov pa je bila akcija prelazna na 28. november, toda dan prej je policija izvršila racijo in glavne voditelje zarote aretirala. Počelja misli, da so doslej aretirani samo izvršni organi pravih organizatorjev, ki jih pa še niso izsledili. Med aretiranimi je tudi predsednik stranke malih kmetov Josip Sente. Ta je izpovedal, da so nameravali po uspehu prevrata sto najbogatejših židovskih trgovcev v Budimpešti na generalnem travniku postreliti.

Nova aretacija

Budimpešta, 2. decembra. V zvezi s nedavno odkrito prevratno zaroto je bil danes aretiran še direktor filmskega podjetja Ladislav Temešvari. Temešvari je bil osnovelec in predsednik hitlerjevcev sorodne stranke na Madžarskem, ki je aktivno sodelovala pri upravi za državni prevrat.

Preki sod

London, 2. dec. »Daily Telegraph« poroča, da je bila na Madžarskem odkrita zarota, ki je imela za cilj vzpostaviti na Madžarskem reakcijski režim po vzorcu Hitlerjevcev v Nemčiji. List piše, da je bilo dosedaj aretiranih 150 oseb. V Budimpešti je proglašen preki sod. Med aretiranimi je tudi direktor vojnega biografskega zavoda general Biksi.

Finska pred prevratom

Helsingfors, 2. decembra. Zaradi naraščajoče gospodarske krize in padanja valute je zavladala na Finskem prava panika. Iz vseh strani prihajajo zelo vznemirljive vesti, ki pričajo, da se pripravlja na Finskem državni prevrat. Lapovci razvijajo silno propagando in groze z novim pohodom na Helsingsfors, ki pa bo imel kakor zatrjujejo, še vse drugačen obseg in pomen, kakor ga je imel pohod pred dvema letoma. Večraj je finski notranji minister Orn na interpelacijo izjavil v parlamentu, da vesti o nameravanem prevratu niso nesnovane. Oblasti so poučene, da razne organizacije resno pripravljajo preobrat, vendar pa oblasti doslej niso imele razloga za intervencijo. Vsekakor bo vlada storila vse, da prepreči nemire in nered.

Preosnova nemške vlade

London, 2. decembra. »Times« poroča, da je treba računati s skorajšnjo izpremembo v nemški vladi. Pogajanja, ki se vrše med Brüningom in med narodnimi socialisti, so že tako daleč uspeša, da je vstop narodnih socialistov v vlado smatrati že za gotovo dejstvo. List zatrjuje, da se s to izpremembo sprijaznili tudi že v Franciji, čeprav se tam boje, da bo vstop narodnih socialistov v vlado imel za posledico izpremembo zunanje politike. Zatrjuje pa se, da bo v tem primeru odbrl dr. Brüning vodstvo zunanje politike, v čemer vidijo v Parizu dovoljno jamstvo za nadaljevanje zблиžanja med Francijo in Nemčijo.

Za vračajoče se izseljence

Nadaljevanje dela kongresnih dni ob posetu naših izseljencev iz Amerike

Ljubljana, 2. decembra.

V nedeljo 29. novembra se je vršila v prostorih zbornice za TOI v Zagrebu anketa o vprašanju podpiranja vračajočih se izseljencev, ki jo je sklicala Zveza organizacij izseljencev. Te ankete so se udeležili po svojih zastopnikih kr. banska uprava savske banovine, kr. banska uprava dravske banovine, Jugoslovensko združenje bančnih zavodov, Narodna zaščita, Jugoslovenska Matica, zagrebška Delavska zbornica, Udruženje za širjenje cilje društva narodov, Narodni izseljeniški odbor v Ljubljani, Hrvatska poljoprivredna banka, konzul republike Peru, konzul republike Chile, oddelke za notranjo kolonizacijo, trgovsko, obrtna industrijska zbornica v Zagrebu, izseljeniški komisariat in razna druga društva.

Anketo je vodil predsednik Zveze organizacij izseljencev g. Milan Marjanovič, ki je uvodoma pozdravil številne navzoče ter naglasil, da je anketa nadaljevanje dela kongresnih dni o priliki poseta ameriških izseljencev v domovino. Povedal je v svojem uvodu, da postajajo prilike naših izseljencev v vseh državah iz dneva v dan težje in da je treba resno pričeti misliti, kaj z vsemi onimi, ki pridejo nazaj v domovino, največkrat golih rok.

Na anketi so bili podani štiri referati in sicer so imeli referate g. prof. Ivšič, ki je prvenstveno razpravljal o vprašanju, kako poskrbeti za plaširanje kapitala onih izseljencev, ki so si nekaj prištedili in pridejo s svojimi prihranki domov. V lepe in strokovno sestavljenem referatu je razmotril različne načine, kako investirati prihranke izseljencev, da bodo njim in tudi onim, ki se vrnejo brez prihrankov, v korist.

Načelnik oddelka za izseljeniška vprašanja pri ministru za socialno politiko g. dr. Aranič je razvil svoje misli o tem vprašanju in priporočal ustanovitev posebne urada, ki naj praktično uresniči vse misli o tem prečnem vprašanju. Generalni tajnik zbornice za TOI v Zagrebu g. dr. Cuvaj je povdaril v svojem referatu, da je treba prvenstveno posvetiti vso pažnjo onim, ki pridejo v domovino brez prihrankov, a z močnim kapitalom, t. j. izkustva in delavne roke. Za te bo treba najprej rešiti vprašanje, kaj in kako. Priporočal, naj se državna uprava razbre-

meni s tem vprašanjem in naj ga rešuje privatna inicijativa, ker se je še vedno pokazalo, da se vsako vprašanje hitreje reši, če se zanj zavzamejo privatna društva.

Tajnik kr. banske uprave dravske banovine g. Gjurić je podal lep referat, kako si je zamislila banska uprava dravske banovine plaširati prihranke vračajočih se izseljencev. Prikazal je tudi število slovenskih izseljencev po statističnih podatkih, ki jo vodi kr. banska uprava po svojem izseljeniškem referatu. Pohvalno je omenil velike bančne zavode slovenskih izseljencev v Sev. Ameriki in misel združiti te zavode v močno denarno enoto s sedežem v New Yorku.

Bivši ban savske banovine, predsednik Narodne zaštite g. Šilović je prikazal delo Narodne zaštite za izseljence, posebno pa za deco naših izseljencev in obljubil tudi vnaprej pomoč te socialne institucije.

Tajnik Narodnega izseljeniškega odbora iz Ljubljane g. Kravos je opisal delo naših izseljencev v Nemčiji in prečital tudi odluke, ki jih izseljenci prejemajo v zadnjem času od državnih oblasti v Nemčiji, s katerimi se jim priporoča čim hitrejši povratek v domovino. Povedal je, da smemo pričakovati večji povratek naših izseljencev, ki ne bodo razen dobrih delavnih rok prinesli ničesar drugega seboj. Omenil je, da obstoja v Ljubljani izseljeniški svet, katerega tvorijo poleg družbe sv. Rafaela in Narodnega izseljeniškega odbora še kr. banska uprava, denarni zavodi, zbornica TOI, Delavska zbornica in razna humanitarna društva. Ta svet rešuje predvsem taka skupna vprašanja in je mnenja, naj bi se tudi v Zagrebu osnoval enak izseljeniški svet. H koncu je priporočal, naj se nužno skliče vsedrjavna konferenca o tem vprašanju, ker sta doslej reševali tako pereče vprašanje samo savaška in dravska banovina.

Govorilo je še mnogo drugih udeležencev, ki so dajali nasvete, kako čim hitreje pričeti tudi s praktičnim delom, da nam ne bi čas prehitel in bi se izseljenci ne vračali. Na anketi je bilo končno sklenjeno, da se čim prej ustanovi poseben odbor, ki bo to vprašanje temeljito proučil in ga tudi praktično rešil.

Svečana proslava narodnega praznika

Včerašnji praznik je bil po vsej državi svečano praznovan — V Beogradu sta prisostvovala proslavi tudi Nj. Vel. kralj in kraljica

Beograd, 2. decembra. Včera je bil po vsej državi svečano praznovan državni praznik narodnega in državnega ujedinjenja. Povsod so bile proslave združene s sokolskimi akademijami, koncerti in slovesnimi svečanostmi. Ne samo v večjih krajih in mestih, tudi po deželi so se vršile svečane proslave s službo božjo in lepi mi nastopi šolske mladine.

Posebno svečana je bila proslava v prestolnici. Svečane službe božje so se udeležili zastopniki diplomatskega zbora, vsa generaliteta in administracija z vojvod Bojovićem na čelu. Navzoča je bila tudi celokupna vlada s ministrskim predsednikom Živkovićem, nato pa so sledili predstavniki posameznih oblasti, korporacij in organizacij. Ob 11. sta vstopila v saborno

cerkev med sviranjem državne himne Nj. V. kralj in kraljica. Po službi božji je imel patrijarh Varnava lep nagovor, v katerem je poudaril pomen državnega praznika in pozval vernike, naj nikdar ne pozabijo, svojih dolžnosti do skupne, ujedinjene države in naroda ter do svojega prevzvišene vladarja.

Tudi v vseh ostalih beografskih cerkvah so se vršile svečane službe božje. Beograjska sokolska društva pa so priredila v proslavo narodnega praznika skupno akademijo, ki je sijajno uspela. Na sličen način so se vršile proslave tudi v vseh drugih večjih mestih. O proslavi narodnega praznika v Ljubljani poročamo na drugem mestu.

Kdo podpira madžarske prevratnike

Hude socialistične obtožbe proti zastopnikom vlade — Burna debata v budimpeštanskem parlamentu o ponesrečenem prevratu

Budimpešta, 2. decembra. Nedavni dogodki na Madžarskem so imeli včeraj svoj odmev tudi v madžarskem parlamentu, ki se je po kratkem odmoru zopet sestel k zasedanju. Glavni predmet vseh razprav v parlamentarnih krogih je bil neuspehi prevrat, kar pa je obenem dovedlo do zelo burnih prizorov.

Pred prehodom na dnevni red je zahteval besedo liberalni poslanec Pokacs. V svojem govoru je označil poskušeni prevrat za pustolovski čin, ki nima večjega pomena, toda zelo ostro je nastopil proti onim, ki so sodelovali pri raznih prevratnih organizacijah. Pri tem je zlasti kritiziral dejstvo, da se še vedno nahajajo v državni službi ljudje, ki so bili že ponovno kaznovani zaradi terorističnih in raznih prevratnih akcij.

Ta izjava govornika je izzvala na skrajni levi živahne medklice. Naglašalo se je, da so ti prevratniki pod Bethlenovim režimom nemoteno razvijali svoje delovanje, ker so bili vsi amnestirani. Dobro znana je Bethlenova krilatica, »i jo je nekoč spustil v parlamentu: »Tudi mi imamo svoje organizacije«.

Notranji minister Körösztes je nato ponovil svojo izjavo, ki jo je podal že v odboru tridesetorice, v kateri označuje prevratnike za pustolovce. Vlada ni izdala energičnih ukrepov zato, ker bi obstojala kakšna resna nevarnost, marveč zato, ker je hotela pokazati, da hoče s čvrsto roko v kralj zadušiti vsak pokret, ki bi kršil red in mir v državi. Vlada večina je sprejela te izjave notranjega ministra z burnim odobravanjem, levica pa z ogorčenimi protesti.

Socialistični poslanec Györki je s svojim govorom izzval burne proteste na desnici. Naglašal je, da so med člani prevratniških organizacij tudi visoki državni

funkcionarji in da tudi sam notranji minister simpatizira s prevratniki. Ministrove izjave socialistov in ostale trezne javnosti ne morejo premotiti, ker vsi dobro vedo, da stoji desničarske organizacije pod visokim protektoratom in da štejejo med svoje člane tudi šefa policije. Ko je začel govoriti o Gömbösovi diktaturi in o akciji prebujenih Madžarov je nastal v dvorani tak hrušč in trušč, da ni bilo mogoče razumeti niti besedice.

Kaj so nameravali prevratniki

Budimpešta, 2. decembra. Zaslusivanje aretirancev se vrši noč in dan. Vsi aretirani so že podali obširna priznanja, iz katerih je razvidno, da gre v stvari za mnogo nevarnejšo akcijo, kakor pa se je sprva mislilo. 46 aretirancev je že bilo izročeni v sodne zapore. Zarotniki so se hoteli nasilno polastiti državne oblasti ter so pripravljali celo vrsto atentatov proti vodilnim državnikom in tudi na samega regenta Hortya ter na bivšega ministrskega predsednika grofa Bethiena. Kakor se je izvedelo, so bile oblasti že pred par meseci opozorjene, da ima skupina bivših in aktivnih oficirjev tajne sestanke. Zaradi tega je bila v vojnem ministruvstvu uvedena posebna služba ter so vse osumljence postavili pod nadzorstvo. Na ta način se je izvedelo, da so pripravljali prevratniki svojo akcijo na 21. november. Nameravali so najprej zasedeti vojašnice, nato pa telefonsko in brzojavno centralo ter radio postajo. Preko radija bi nato obvestili vse oblasti v državi o izvršenem prevratu ter jih tako postavili pred gotovo dejstvo. Zarotniki so imeli pripravljen tudi gospodarski program na fantastični osnovi, s katerim so si hoteli zagotoviti potrebna finančna sredstva. Nameravali so zapleniti vso gotovino, ki bi jo našli pri

Spremembe pri mariborski občini

Beograd, 2. decembra. Z odlokom notranjega ministra je razrešen svojih dolžnosti dosedajni mariborski župan odvetnik dr. Alojzij Juvan. Za župana je obenem imenovan dosedajni podžupan odvetnik dr. Franjo Lipold, a za podžupana šef mariborske borze dela in član banovinskega sveta Rudolf Golouh.

Sneg v Gorskem Kotaru

Sušak, 2. decembra. Zadnja dva dni je zavladal v gornjem primorju, zlasti pa v Gorskem Kotaru in v Liki hud mraz. Po deževju zadnjih dni je začelo močno snežiti, tako da so nekatere ceste postale neprehodne. Ker plaha huda burja, so se po nekod pojavili snežni zameti. Železniški promet je za enkrat še neoviran. Tudi pomorski promet se vrši normalno, pač pa so telefonske zveze mestoma prekinjene.

Razpis predsedniških volitev v Španiji

Madrid, 2. decembra. Danes so bile razpisane predsedniške volitve za 10. decembra. Kandidatne liste morajo biti vložene v roku petih dni. Doslej je prijavljena samo kandidatura bivšega ministrskega predsednika Alcala Zamora.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA.
Devize: Amsterdam 2272.57—2279.38, Bruselj 783.31—785.65, Curih 1097.85 do 1101.15, London 181.51—189.01, New York 5626.42—5643.42, Pariz 220.86—221.52, Praga 167.20—167.70, Trst 287.59—293.59.

INOZEMSKÉ BORZE.

Curih: Beograd 9.05, Pariz 20.12 in četrt, London 17, New York 514.50, Bruselj 71.35, Milan 26.45, Madrid 43.20, Amsterdam 207, Berlin 122, Sofija 3.72, Praga 15.23, Varšava 57.60, Bukarešta 3.07.

Tragedije in nesreče

Ljubljana, 2. decembra. Na Illovi se je včeraj popoldne naglo razširila vest, da se je zastrupila znana posestnica Marija Mencejeva in da je zastrupljenju podlegla.

Marija Mencejeva, rojena l. 1908, je bila zasebnica in hišna posestnica na Illovi 56. Včeraj okrog 13. je prišel k njej na stanovanje delavec Vinko Jeruc, ki stane v isti hiši, in potrkal na vrata. Ničesar mu ni odzval. To se mu je zdelo čudno, potrkal je še večkrat, pa ni bilo odziva. Ker je bilo stanovanje zaklenjeno, a je vedel, da je Mencejeva doma, je pozval sosedo in siloma so odprli stanovanje. Mencejevo so našli na postelji nezavestno, težko je soplja, v sobi je dišalo po určju. Na mizi so našli skoraj prazno stekleničko. Bil je lizol.

O tragediji je bila obveščena reševalna postaja in nesrečo Mencejevo so prepejali v bolnico, kjer je bila pa vsaka pomoč zaman. Kmalu po prevozu je nesrečnica umrla.

Vzrok obupnega dejanja ni znan. Mencejeva je zapustila pismo, naslovljeno na nekega znanca v Beogradu. V pismu se poslavlja od življenja. Samomor ugledne posestnice je vzbudil na Illovi splošno sočutje z nječinimi svojci.

KANDIDATINJA SMRTI

Školastika K. je nesrečno, izgubljeno dekle. Njena usoda je precej žalostna, vse njeno življenje je ena sama pesem: policija, sodišče, bolnica... Na policiji imajo silne križe in težave z njo, ker noče delati in se preživlja samo s tajno prostitucijo. Vse kazni, ukrepi in prošnje pa ne pomagajo, školastika se noče popoblsati.

V ponedeljek zvečer je bila aretirana v neki zloglasni beznici in odpeljana so jo na kriminalni urad. Spotoma je školastika zavila prašek in se onesvestila. Morali so jo prepeljati v bolnico. Zdravniki so ugotovili, da ni samo povzila lažjega strupa, temveč tudi štiri koprne svinčnike. Izprali so ji želodec in danes je školastika že zopet izven nevarnosti.

Pristopajte k Vodnikovi družbi

Ljubljana na praznik ujedinjenja

Včeraj je Ljubljana prisrčno in spontano proslavila narodni praznik

Ljubljana, 2. decembra. 1. december — praznik ujedinjenja, je Ljubljana tudi letos proslavila zelo prisrčno in spontano. Ze v ponedeljek popoldne so na vseh državnih in privatnih poslopih zaplapolale državne zastave, ob 18. je pa bilo v proslavo oddanih z ljubljanskega gradu 21 topovskih strelcev. Uvod v običajno proslavo je pa bila večerna akademija Ljubljanskega Sokola v Narodnem domu, o kateri obširneje poročamo na drugem mestu.

Včeraj je ob 9. jutratj proti Budimirovič daroval slovesno službo božjo v pravoslavni kapeli v vojašnici vojvode Mišića, ob 10. je pa pel v stolnici škof dr. Gregorij Rožman ob številni asistenci slovenski Te Deum. Svečane službe božje so se udeležili ban dr. Marušič, podban dr. Pirkmajer, komandant mesta general Popovič kot zastopnik odsotnega divizionarja, brigadni general Djoka Popovič, župan dr. Puc z vsemi občinskimi svetniki, predsednik višjega deželnega sodišča dr. Rogina, višji državni tožilec dr. Grasselli, finančni direktor dr. Povalej, rektor univerze dr. Šerko in drugi odlični predstavniki civilnih in vojaških oblasti. Skoraj polnočevalno so bili zbrani pri naši tudi vsi tujakšnji konzuli, oficirji ljubljanske garnizije, mnogostevilni državni in občinski uradniki. Cerkev je bila nabito polna vernikov.

Pred cerkvijo je tvorila častna četa vojakov špahir in igrala je godba dravske divizije. Ob 19. je bil vojaški mirozov na mestu z godbo dravske divizije na čelu. Prebivalstvo je prišlo živahno ovadice Jugoslaviji, vzklikalo je kralju Aleksandru in vrtil naši vojski. — Ljubljanski grad je bil oba dni razsvetljen.

Na Taboru

Kako globok pomen ima praznik ujedinjenja, pojmuje zlasti sokolstvo, ki ga je včeraj proslavilo tako dostojno, svečano tudi v Ljubljani ter manifestiralo s temi proslavami mnogo narodne sile, nacionalizma, ideje edinstva. Zlasti lepa je bila proslava na Taboru, ki je v resnici tabor sokolske Ljubljane.

Ze ob 10. je bilo v sokolskem domu živahno vrvenje, praznično razpoloženje je prevzelo številno sokolsko družino, ki se je skoraj korporativno udeležila proslave. Radostna nestrpnost je prevečala zbrane, zlasti mladino, ki ji je bil včerajšnji dan največji praznik, saj je bila svečano sprejeta v vrste sokolskega naraščaja ter prevzela nasledstvo borcev za vzvišeno sokolsko idejo.

V ospredju dvorane pod slavnostno okrašenim balkonom, zagnjenim z državnim trobojnicom z državnim grbom, ki je na njej visela elika staroste SKJ prestolonaslednika Petra, je zasedel omizje odbor Sokola I., pred omizjem sta pa stali zastavonoši s članskim in naraščajskim prapornom.

Ko je društvena godba odigrala državno himno, je društveni starosta ing. Ladislav Bevc otvoril svečano sejo s slavnostnim govorom ter pozdravil zastopnika bana, banskega svetnika br. Andreja Rapeta.

Govornik je v izbranih besedah očitno pomen 1. decembra in namen sokolske proslave tega našega največjega praznika. Spominjal se je tudi vseh bratov in sester, ki so med letom padli s stitimi kriti kot žrtve za sokolske ideale. Naglašal je, da je njihov duh ostal med živimi, ki jih bo vedno vzpodbujal, da bodo stremeli k sokolskim ciljem po njihovi poti. Prisotni so počastili spomin umrlih stoji z vzklikom »Slava!«.

V nadaljnjem govoru je starosta označil odnose med sokolstvom in državo. Sokolstvo razmer ne izpreminja, pač pa jih oblikuje. Navajal je načela, ki vodijo sokolstvo pri njegovem vzvišenem udejstvovanju. V idealu sokolstva so združeni vsi narodni ideali. Sokolstvo je najmočnejša notranja državna vez. Povedal je tudi, kakšne so naloge sokolstva in katere so pravice in dolžnosti članstva.

Po tem kratkem govoru, ki je takoj prevzel prisotne, da je sleherni obraz in oko izražalo sokolski ponos in žar energije, stremeljenja za svetlimi vzori in cilji, je prečital br. Iskra programatično sokolsko poslanico I. podstaroste SKJ E. Gangla. Na glavni sokolski skupščini 29. marca t. l. je bilo sklenjeno, da je 1. december sokolski praznik. V poslanici je izražen mnogo krasnih misli, živa vzpodbuda veje iz nje, jasno so začrtana vsa pota in cilji sokolstva in pojem sokolstvo je opredeljen kot pokret, ki brez njega ni narodne svobode.

Godba je potem zaigrala »Buči, monje adrijanske«. Mogočna pesem je napravila na poslušalce globok vtis. Pred zaobljubo novega naraščaja in članstva je zopet spregovoril starosta, opominjajoč jih, naj se dobro zavedajo, kaj pomeni ta svetli trenutek in da naj vedno goje vse sokolske vrline.

Najprej je starosta zaobljubil nov naraščaj. Bil je zelo lep, slovesen trenutek, ko se nadobudni dečki in deklice dvignili desnice ter izgovorili za starostu s treščnimi glasovi zaobljubo. Dolga vrsta je bila teh mladih junakov, ki so s tako odločnostjo in z iskrenimi očmi stopali pred starostu in mu segali v roko. Zato je tudi starosta sprejel mlado, čvrsto četo s tako vidno radostjo.

Ko je starosta pozval članstvo, da se zaobljubi, se je dvignila cela množica ljudi, mladih, srednjih starosti, pa tudi že precej starih. Jasen dokaz, da je sokolska ideja prodrla v vse plasti naroda, da je demokracija ter zmagovalna. Starosta je dolgo stiskal roke novim bratom in sestram in veselje mu je žarelo z obraza, saj se je taboreška vojska včeraj pomnožila približno

za 615 članov in članic in za okrog 100 naraščajnikov.

Lepo svečanost je starosta zaključil z razdelitvijo diplom članstvu in naraščaju, ki so si jih priborili na vesokolekem zletu v Beogradu in pri župnih tekmovanjih. Dipleme so prejeli bratje: Miro Pavlica, Vlado Sršen, Branko Kobal, Fr. Kraigher in Jože Perovič. Pa tudi cela vrsta naraščajnikov je bilo počaščenih z diplomami, med članicami sta pa bili najbolj odlikovani gđe. Marta Podpačeva in Vlada Tratarjeva. Med naraščajniki je zasedel prvo mesto Maks Megušar. Med članicami in naraščajnicami so dobile diplome še sestre: M. Pavčnikova, M. Vrtačnikova, P. Prešernova, H. Jordanova itd.

Po podelitvi diplom se je starosta zahvalil navzočim za udeležbo, posebej pa še bankskemu zastopniku, nakar je godba zaključila lepo svečanost.

Ljubljanski Sokol

Bila je res posrečena ideja, da se je Ljubljanski Sokol letos odločil prirediti svojo akademijo v proslavo praznika ujedinjenja v Unionu. Akademije Ljubljanskega Sokola uživajo že od nekdaj sloves, učinkovita reklama — sijajne fotografije amaterja Cveta Sviglja, ki so bile razstavljene po ljubljanskih izložbah — so pa storile svoje in zato pač ni čuda, da je bila prostrana unionska dvorana nabita do zadnjega kotička. Na galeriji in balkonu se je gnetla mladina, razprodani so bili tudi vsi sedeži in tudi na stojščih je vladala gneča. Gotovo je da bi majhna telovadnica Narodnega doma ne bi mogla sprejeti take množice.

Med drugimi, ki so posetili prireditve so bili župan dr. Dinko Puc s soprogo, prosvetni šef prof. Mazi za bansko upravo, polkovnik Čvejič kot zastopnik komandanta dravske divizije, predsednik višjega deželnega sodišča dr. Rogina, I. podstarosta SKJ br. Gangl, češkoslovaški podkonzul g. Cihelka, direktor Pošne hranilnice dr. Vidmar, višji državni tožilec dr. Grasselli, predsednik podružnice Narodne banke g. Gregorič, starosta Ljubljanske župe dr. Pippenbacher, starosta ruskega Sokola univ. profesor Kopilov, starosta Ljubljanskega Sokola br. Kajzelj, podnačelnik SKJ br. Ambrožič, župni načelnik br. Vrhovec, savezna načelnica sestra Skalarjeva in mnogo drugih odličnih gostov.

Akademijo je otvoril orkester Sokola I z državno himno, ki jo je občinstvo poslušalo stoji, potem so pa sledile točno po programu telovadne točke. Najprej je nastopila moška deca, 20 naraščajnikov v krogih je vzorno, skladno in precizno izvajalo dr. Viktor Murnikove vaje »Najprej, ki so iste kot za člane. Poudarjati je treba, da so se malčki te vaje naučili šele pred 14 dnevi. Strumen nastop mladih naraščajnikov je izzval spontano odobravanje.

Člani so skakali čez konja v raznih varijacijah in so želi za svoje sme produkcije prisrčen aplavz, zelo je pa tudi ugajal nastop ženske dece. 9 naraščajnic v zelenih oblekah je ljubko in graciozno izvajalo proste vaje Cvete Vadnalove, nato je pa nastopil moški naraščaj. Naravnost krasno so absolvirali težko in komplicirano kompozicijo Vilka Perdana »Pesem vojake« po motivih godbe iz opere »Faust«. Devet jih je bilo: v zelenih hlačah, krasne mišičaste figure in veselje jih je bilo gledati. Zato občinstvo ni štedilo s priznanjem.

Splošno pozornost je pa vzbudil nastop starejših bratov, večinoma starih od 40 do 50 let, med katerimi je bil tudi br. starosta Kajzelj in ki so izvajali Gregorove vaje s palicami. Tri točke so absolvirali z neverjetno lahkoto in prožnostjo. Videti je res, da telovadba ohrani človeka prožnega tudi v poznejših letih. Zadnja točka pred odmorom je bilo skakanje moškega naraščaja čez mizo. Zopet so pokazali naraščajniki v polni meri svoje znanje.

Po odmoru, ki ga je izpopolnil vrli orkester Sokola I, je najprej nastopil naš slavček — gospa Pavla Lovsetova, ki je z bisernim glasom zapela štiri slovaške narodne pesmi in bila deležna gromovitega aplavza ter prešla v znak priznanja krasen sopek nageljnove, nato je pa sledila ena najefektnjših točk: vaje članov na drogu. 12 članov je pokazalo vse svoje tehnično znanje in izurjenost na drogu. Iz ene vaje so prehajali elegantno in sigurno v drugo, zaporedni veletoci, salte in drzni, zares riskantni odskoki, so kar očarali občinstvo.

Za člani je znova nastopil ženski naraščaj: 12 naraščajnic v apartnih modrih krilih, ki so prav dovršeno izvajale ritmične vaje, znova je nastopil moški naraščaj z vajami Vilka Perdana. Potem so ugasnile luči v dvorani, samo na odru so začarele rdeče lučke. Na odru so se pojavile članice v belih, fantazijske polnih krogih z razsvetljenimi lampijončki. To je bilo nekaj čisto novega, originalnega, zelo efektnega. Zlasti zato, ker je bila težavna kompozicija izvajana skladno. Telovadno akademijo so zaključili člani, ki so izvajali dr. Murnikov telovadni ples na Mendelsohnovo skladbo, op. 16, 2 (scherzo e-mol), 8 članov je bilo v belih, 8 v zelenih dresih. Bil je prijeten kontrast, krasno prelivanje barv. Zaključna točka je bila gotovo ena najboljših vse prireditve, pokazala je, da zmora kaj takega samo sokolska vztrajnost, neizmerna volja in disciplina.

Sokol IV.

Zelo lepo je tudi praznovalo 1. december najmlajše ljubljansko sokolsko društvo, Sokol IV.

Ob 15. so številni člani mladega društva in otroci napolnili šolsko telovadnico na Prulah tako, da je bila mnogo pretesna. Med otroci je vladalo takšno prožno veselje in živžav, da so jih morali odrasli celo miriti. Zadnji kot telovadnice je zasedla vojaška godba. V ospredju je bil pravi sokolski oltar. Nad visokim, modro pogrnjenim podstavkom je bila na steni napeta trobojnica, na sredi tega podstavka se je dvigal na sohi kraljev kip, na vsaki strani njega sta pa viseli elika staroste SKJ prestolonaslednika Petra in I. podstaroste E. Gangla. Ta »oltar« je bil okrašen še z lepimi palmami, pred njim je pa bilo odborovo omizje.

Društveni starosta J. Zebal je otvoril svečano proslavo z lepim govorom in s pozdravom na prisotne, posebej je pa pozdravil zastopnika mestne občine občinskega svetnika br. A. Likozarja in zastopnika vojaške oblasti, člana uprave, polkovnika Čvejiča. Ob koncu govora je predlagal, naj se odpošlje s proslave vdanostna brzobjavka Nj. Vel. kralju, ki mu je nazdravil s sokolskim »zdravje!«, nakar je godba zaigrala državno himno.

Poslanico JSS je prečital društveni tajnik Antosiewicz, o prvem decembru je pa govoril društveni prosvetar Škubic. V jedrnatem govoru je pokazal veličino žrtev, ki so bile potrebne, da smo se ujedinili in kako sveta nam mora biti priborjena svoboda, ki jo moramo zaščititi s sokolskim delom.

Najlepsi del proslave so bile deklaracije društvene dece. Nastopile so tri deklice in dva dečka. Najprej so postavili na »oltar« malo, a pogumno punčko, učenca 5 razreda šentjakobske ljudske šole, Pirihovo Sonjo, ki je razločno, z lepim glasom in gladko deklamirala prigodno pesem »Ob 13. letnici«. Nekateri mamice so imele solzne oči... Dobro se je tudi odrezal Škubicov Saša z Iv. Lahovo pesmijo »Ujedinjenje«, posebno ganljivo je pa deklamirala Danica Maccarol, dijakinja III. razreda gimnazije, pesem »Bratom v tujini«. Ljudje so bili kar presenečeni nad pridnimi otroci, ker so vsi deklamirali ta-

Sijajen uspeh novinarskega koncerta

Takega navala na unionsko dvorano še ni bilo -- Dolga vrsta odličnih gostov

Koncert, ki ga vsako leto v proslavo narodnega praznika priredijo novinarji v prid svojega penzijskega fonda, je tako sloveč in tako znan, da bi bilo odveč poudarjati, da je bila tudi sročna prireditev največja, kar jih je bilo letos v Ljubljani. Vstopnice so bile seveda razprodane že v ponedeljek in včeraj je bilo na »zopolago le še nekaj stojšč, zato je pa moralo oditi toliko prijateljev novinarskega stanu, da bi bili lahko napolnili skraj še eno unionsko dvorano. Ze ob 19. zvečer so se pričele polnit ceste, ki vodijo proti Unionu, a pred pričetkom koncerta je bila na Miklošičevi cesti prava gneča, da je zastajal vsi promet. Pred Unionom se pa niso gnetli samo avtomobili najodličnejših dostojanstvenikov, temveč tudi ogromna množica iz vseh slojev prebivalstva, saj je v Ljubljani postalo že tradicionalno, da novinarskega koncerta ne sme nikoli zamuditi. Praznovanje obletnice našega ujedinjenja, ki ga je ves narod tako lepo manifestiral ob volitvah, je prav s tem obiskom pokazalo, kako globoko je z državnim čutom prevzeta vsa Ljubljana. Pester in za vso našo publiko razumljiv spored koncerta ter vsi pevi in godbeniki na njem so pa drugi faktor, ki je sročni privabil v unionsko dvorano take množice, kakor nihod doslej v Unionu ni bilo še nikoli. Obisk in viharji aplavzi so bili vsem sotrudnikom najlepša zahvala in priznanje, da se žrtvujejo za dobro stvar, seveda pa ta rekordni obisk smatrajo predvsem novinarji za izraz velikih simpatij in za v resnici veliko počastitev.

Take množice niso mogle zmagovali garderobe, ki jih je bilo več kakor ob največjih prireditvah, a po koncertu so bili vsi prostori Uniona premajhni, da bi bili v njem našli prostora vsi gostje. Ze med koncertom so bili polni tudi že vsi stranski prostori, ker so jih napolnili gostje, ki so potrpežljivo čakali, da se udeležijo vsaj plesa, ali pa da samo vidijo zbrano vso Ljubljano in se nagledajo najlepšega tanejšega toalet — lahko rečemo vseh naših lepotic. Samoobsebi je razumljivo, da so na koncert poslali svoje zastopnike in zastopnice tudi vsa naša bližnja in daljna mesta, saj novinarski koncert pomeni za vse naše družabno življenje višek, ki enkrat v letu združuje vso našo inteligenco.

Če bi hoteli po imenih naštevati vse odlične goste, bi nam zmanjkalo prostora, zato pa navajamo le, da so obiskali koncert gg.: ban dr. Drago Marušič, podban dr. Pirkmajer, našo vojsko sta zastopala brigadni general Gjoka Popovič in komandant art. polka polkovnik Jovanović, mesto župana dr. Dinko Puc, univerzo rektor dr. Šerko, gospa ministrica Anči dr. Kramerjeva in častna dvorna dama Franja Tavčarjeva, predsednik viš. dež. sodišča dr. Rogina, predsednik Zveze industrijcev Dragotin Hribar, predsednik Odvetniške zbornice dr. Janko Zirovnik, predsednik Notarske zbornice dr. Kuhar Andrej, predsednik Zdravniške zbornice dr. Mavrič R. u. s. Zbornico za TOI je za-

stopal generalni tajnik in narodni poslanec Ivan Mohorič, železniško direkcijo direktor dr. Jakob Borko, višji državni tožilec dr. Miro Grasselli, drž. tožilec D. Ogoreutz, finančno direkcijo direktor dr. Povalej, pošto direkcijo dr. Ivan Lamut, inženjersko zbornico ing. Milan Šuklje, Pošno hranilnico direktor dr. Vidmar, konservatorijski direktor Matej Huba, Glasbeno Matico predsednik dr. Vladimir Ravanihar, Hubadovo pevsko zvezo predsednik dr. Svigelj, prisotni so bili pa seveda tudi zastopniki tujih držav, in sicer avstrijski generalni konzul grof Orsini Rosenberg, italijanski generalni konzul Rainaldi, češkoslovaški konzul inž. Sečvik, podkonzulom Cihelko, francoski konzul Neuville, belgijski konzul dr. Milan Dular, portugalski konzul Drago Strucelj, španski konzul Ernst Hieng, nadalje narodni poslanci Rasto Pustoslavšek, dr. Rape in Pavlič, skoraj vsi občinski svetovalci, in drugi, ki so skraj vsi prišli s svojimi soprogi, ravnateljica Mladike gđe. Jerica Zemljanova je pa pripeljala vse svoje odraslejšje varovanke z Mladike.

Med koncertom, ki je bil umetniško na visku in ki bo o njem poročala še kritiki, je zavladalo takoj ob pričetku z narodno himno najsvečanejšje razpoloženje, ki je trajalo do poslednjega akorda. Po koncertu se je pa razvil v veliki dvorani ob zvokih »Sloge« najživahnejši in najlepši ples, po vseh ostalih prostorih pa najživahnejša zabava, kjer se je popolnoma uveljavila demokratičnost. Za goste so izvrstno poskrbele naše ugledne domače trdnice po navadnih cenah, in sicer je točila izbrana vina veletrgovina Stepič, z okusnim prigrizkom je postregle znana delikatesna trgovina in česarjara Ivana Javornika, z najdelikatnejšimi slaščicami, kavo in najfinjšimi likerji se je pa odlikovala naša nova slaščičarna in kavarna ge. Petrickove, a krasne nageljne je razpečavala znana trgovina s cvetlicami ge. Čotičeve. Ples, ki ga je vodil plesni mojster prof. Jenko, je seveda trajal do poslednje minute dovoljene ure, prav tako so bile pa do konca zasedene tudi vse mize, da so pošle vse za loge jedil in pijače in so se gostje šele tedaj razšli z največjo pohvalo in zadovoljnostjo, da so se prav dobro imeli.

Kakor vsako leto, tako je tudi letos slavnostni koncert jugoslovenskega novinarskega združenja, sekcija Ljubljana, uspel tako imenito, privabil toliko veselo in navdušeno razpoložene publike v Union, da so novinarjem prav iz srca za lepi večer vsi prireditelji koncertov nevoščljivi. Naroda se je kar trlo in prav nič ni bilo poznati ta večer zloglasnega strašila: gospodarske krize. S spretno roko so gg. aranžirji sestavili program, ki mora biti za tak vsenarodni praznični večer tako široko popularen, da da ustreza najširšim plastem našega prebivalstva, pridobil je za sodelovanje orkester Narodnega železniškega glasbenega društva »Sloge« pod vodstvom dirigenta Heriberta Svetela, pevski zbor »Grafike« pod vodstvom prof. Adolfa Gröbminga, slo-

venski vokalni kvintet (gg. Stibernik, Jug, brata Petroviča in Sule), malega goslača Mirana Viherja, ki ga je na klavirju spremljala ga. Mira Sanečnova, pevski kvintet »Ljubljana« (gg. Grobelsk, Grič, Premelj, Plevelj in Križnar) ter pevsko društvo »Ljubljanski Zvon« pod vodstvom pevovodje g. Zorka Prelovec.

Orkester Sloge je slavnostni večer otvoril z državno himno, nato pa izvajal oseno silno zanimivih, pestrih, prav precizno nastudiranih ruskih pesmi. Žal, da je prekasno prihajajoče občinstvo izvajanja vsaj v spodnjem delu dvorane spočetka neljubo motilo. Ljudova bi v mirnejšem razpoloženju radi slišali še enkrat, ker so njegove priveditve narodnih pesmi redko slišane umelne. Orkester »Sloge« bo postal pod vodstvom svojega nadarjenega in neumornega dirigenta kmalu koncertni faktor prve vrste.

Nato je zapela »Grafika«, ki se je nedavno na Čehoslovaškem tako imenitno afirmirala moje »Završke fante« ter komplciranega Foersterjevega »Spak« pod vodstvom svojega pevovodje g. Gröbminga prav živahno in dovršeno. Aplavza ni hotelo biti konca. Prave triumfe in palmo večera pa je dosegel takoj nato naš prvi slovenski vokalni kvintet, ki je zapel Fibichevo »Tibino« ter Sabinov »Tehtni vzrok«. Razigrana publika je kvintet s ploskanjem kar jurila, moral se je udati ter je zapel še dve pesni tako, da je, kot rečeno stal ves večer v sredini koncertne prireditve. Po prav kratkem odmoru se je predstavil mali goslač Viher, ki je izredno glasbeno nadarjen deček, nastopa že sila samozavestno in to po pravici, ter zaigral obsežno Griegovo Sonato v G-duru, kateri je moral dodati končno še eno glasbeno pjesno. Na vsak način moramo čudežnega fantička slišati v intenzivnem koncertnem krogu, za kar so bo sigurno naša prav kmalu ugodna prilika ter takrat spregovorimo tehtnejše o njegovih izrednih, frapirajočih glasbenih zmoglostih. Ga. spremljevalka, Mira Sanečnova se je izkazala kot izvrstna, globoko umetniško čutka pianistka. Kvintet »Ljubljana« je nadaljeval koncert ter zapel popularno Jerebovo »Pelin rožec«, Prelovecovo, zlasti zaljubljenim mladim srcem drago »Zapoj mi pesem, dekle« ter na imperativno zahtevo poslušalcev še eno ljubljeno narodno pesem. Zaključek najsrečnejše uspelemu koncertu je storil g. Prelovec s svojim pevskim zborom, ki je v lepi ubranosti zapel Pavčičevo iskreno občuteno pesem »Če rdeče rože zapade sneg« ter čisto, pristno vzhodno jugoslovansko komponirano Golovčevsko pesem nacionalne mladine »Barbari mi smot«.

Koncert s svojim obširnim, a gladko izvajanim programom je dokazal, da je naši široki publiki pri sreč najboljši lepo ubrano petje domače, umetne in narodne pesmi, ki se je ne more dovolj navžiti in naslišati. Spretno sestavljeni program je to v prvi vrsti upošteval in mora biti neskončno odobravanje publike prirediteljem znak, da naj i v bodoče ostanejo na tej poti.

Prvi december je praznik nas vseh, mora biti praznik siromaka in bogatina, prostega, navednega poslušalca in razvajenega glasbenega sladkosnedeža. Za vse je bilo včeraj dovolj užitka; po koncertu pa tudi še za prožne noge in vse lažne ter žejne po mili volji.

DANES 2. DECEMBRA ZVEČER

Miklavževanje

PROPAGANDNEGA DRUŠTVA V UNIONU

Kino Ljubljanski Dvor

Telefon 2730

WILLIAM HAINES
ANITA PAGE — KARL DANE

MORNARJEVA
LJUBEZEN

Šaloigra ob 4., ½ 8.

Beležnica

Koledar.

Danes: Sreda 2. decembra katoličani: Bibijana, Tihomir, Pavlina, pravoslavni 19. novembra: Avdije.

Današnje prireditve.

Kino Matica: Dober grošnik.

Kino Dvor: Mornarjeva ljubezen.

Kino Ideal: Pesem moje duše.

Dr. A. Gosar: nadaljevanje predavanja ob 18. na univerzi.

Kino Dvor: Alpski film »Durmitor« ob 21.

Dežurne lekarne.

Danes: Trnkoczy, Mestni trg 4, in Ramor, Miklošičeva cesta 20.

Loterija za zgradbo Pošnega doma. Poštne uslužbenici v Ljubljani si zgradbo lasten dom in da bo stavba čim prej pod streho, so nedavno razpisali loterijo s prodajo srečk. Včeraj ob 14. se je vršilo v dvorani Delavske zbornice v Ljubljani žrebanje srečk. Prvi dobitke je zadel srečka štev. 16.133. Njen srečni lastnik dobi kompletno stanovanjsko opremo, jedilnico, spalnico in kuhinjo v vrednosti 25.000 Din. Drugi dobitke v vrednosti 10.000 Din je zadel srečka 14.884, tretji dobitke, šivalni stroj, vreden 3500 Din, je zadel srečka 11.241, četrti dobitke, moško kolo, srečka 11.936, peti dobitke blago za moško obleko s podlogo v vrednosti 1500 Din pa srečka 18.049. Zanimanje za loterijo je bilo veliko in društvo je prodalo mnogo srečk.

Irma Polakova

Ljubljana, 2. decembra.

V soboto okoli 7. zvečer je, zadeta od kapi, naglo umrla najslavnejša in najprihujnejša jugoslovenska operna pevka, gospa Irma Polakova. Povsem zdrava je odšla iz zagrebške kavarne »Corso« po svojo vaukino v Glasbeni zavod in prišla š njo do hiše, v kateri je stanovala. Pred stopnicami ji je postalo slabo, a s poslednjimi stili je še dospela v stanovanje v II. nadstropju. Tam pa se je zrušila na tla, se onesvestila in se ni zbudila več.

Irma Polakova, rojena Fabijani, je bila rojena 1. 1876 v Ljubljani ter je jedva 15 let stara, prišla k slovenskemu gledališču. Pod kapelnikom Fran Gerbičem in Hilarijem Beniškom je delovala kratak čas v opernem zboru, a kmalu začela nastopati v manjših solističnih partijah. Obenem je pod režiserjem Ignacijem Borštnikom sodelovala v dramati. Bila je rojena igralka, izredne temperamenta, globokega čustva in prav posebnega osebnega šarma; imela je močan talent za karakterizacijo ter se je v dramati, opereti in operi razvijala izredno naglo v samorastle umetnico. Leta 1890 je vstopila v igralski zbor in že od leta 1899 nastopala kot pevka solistka, ki so ji poverili naslovno partijo v Mamsell Nitouche 1. 1894 in je z njo postala zmagovita operetna subreta. V Ljubljani je do leta 1900 pela vse prve operne subretnice in vse mladodramatične operne partije. Lepo prirodno živahno ljubeznivo pevko je ljubila vsa Ljubljana in napolnila gledališče, kadar je nastopila.

Leta 1895 pa je odšla na Dunaj in bila takoj angažovana kot prva operna subreta v Karlovem gledališču na Dunaju, kjer je žela popolne uspehe. S svojo družbo je gostovala v političnih tudi na odru v Ischlu, kjer je letoval avstrijski cesar s svojim dvorom. Leta 1901 pa je bila pozvana na Narodno kazališče v Zagrebu, kjer se je razvila v najpopularnejšo prvo operetno pevko uprav čudovite privlačnosti. Njena umetnost je bila v resnici elementarna. Po naravi je bila silen igralski talent z najčistejšo gledališko krvjo in s prav poseb-

no prijetnim zvonkim, toplim glasom. V Zagrebu je kreirala dolgo vrsto glavnih ženskih partij v vseh modernih in klasičnih dunajskih, francoskih in angleških operetah ter jih s svojo sugestivno veselostjo, izvržno karakterizacijo, s svojim prirojenim šarmom in resnično eleganco, predvsem pa s svojim simpatičnim petjem dvigala na stopnjo repertoarnih senzacij. Nastop Polakove je pomenil polno hišo.

Kot operetna diva je imela Polakova čudovito umetniško ustvarjalno silo. Dasi so vloge operetnih subret in glavnih pevk končno pisane precej enolično, je znala Polakova vsaki partiji dodati nekaj svojega in je bila vedno nova ne le po oblekah, nego tudi v detajlih, humoru in izraznih sredstvih. Adella in Rosalinda v »Netopirju«, Rosa v »Puščavnikovem zvončuku«, »Vesela vdova«, Marica v »Baronu Trenku«, »Lepa Helena«, »Bajedera« itd. so bile kreacije, ki jih je ustvarjala Polakova izvržno in tako, da so jo ljudje hodili gledat tudi v isti vlogi po desetkrat in se je niso nikdar naveličali. Okoli 20 let je domirala Polakova na zagrebški operetni pozornici in privedla hrvatsko opereto do najvišjega razvoja.

Hkratu pa je pela tudi velike mladodramatične operne partije, ki jih je kot dovršena pevka in najboljša igralka izvajala z nedosežno učinkovitostjo: na primer Mihaela v »Carmen«, Marinka v »Prodani nevesti«, Jelena v »Zrinskih«, Oskar v »Plesu v maskah«, »Madame Butterfly«. Često je gostovala v Ljubljani in takrat so se ljudje vedno trkali za vstopnice. Nešteto krat je gostovala tudi v Osijeku, Novem Sadu, Beogradu in po raznih hrvatskih in primorskih mestih ter uživala povsod sloves nad vse simpatične pevke. Samo njeno ime na gledališkem lepaku je zadostovalo, da so se napolnila malodane vsa jugoslovenska gledališča iznova in iznova od tal do stropa in so bili triumi, ki jih je žela ta izredna ženska pri občinstvu in pri kritiki, uprav izvanredni. Razen po gledaliških pa je nastopala tudi na mnogih javnih koncertih, a nikoli ni pozabila na koncu svojega umetniškega programa dodati poredno slovenske narodne pesmi, da je s tem demonstrirala: »Sem slovenska deklica«.

Leta 1927. pa so jo na njeno globoko žalost poslali paragrafi novega igralskega zakona v pokoj. Dopršila je svoja službena leta in dala je bila še v polni moči svojih sil, se je morala umakniti mlajšim naslednikom.

A mirovati ni mogla. Prevzela je vodstvo trgovine za prodajo gramofonskih plošč, a kmalu je nastopila ob Cankarjevem jubileju na zagrebškem odru kot igralka v »Pohujanju v dolini šentflorjanske«. Ni trajalo dolgo in stopila je v zagrebški dramski ansambel. Igrala je komične vloge, v Nuščevi burki »Pot okoli sveta« in dosežala ponovno velike uspehe, njena zadnja vloga je bila v Molnarjevi »Dobri vilji«. Glas ji je ostal svež, obsežen in prijeten do zadnjega. Bila je univerzalna umetnica, pevka in igralka, komičarka in karakterna glumica.

Njeno ime ostane nepozabno v zgodovini jugoslovenske gledališke umetnosti.

Dr. Tobiašek umrl

Prasko univerzo je zadel nov hud udarac! — V petek je v Pragi nenadoma preminil prof. dr. Tobiašek, šef nove ortopedske klinike v Pragi. Ime tega učenjaka ostane neizbrisno vpisano ne samo v zgodovini slovenske ortopedije, temveč tudi v zgodovini slovanstva vobče.

Dr. Tobiašek je bil z dušo in telesom vedno Slovan. Radj slovanstva je bil ta učenjak v stari monarhiji avstrijskemu režimu trn v peti in bil je beležen kot politično sumljiv in nezanesljiv, ker je aktivno sodeloval v erbski armadi kot kirurg in je bil zato dosledno zapostavljan. Pred dvema letoma mu je ustanovila republika novo ortopedsko kliniko, s čemer je dobil moralno zadostitev. Letos v svetovavslavskih dnevih je vodil kot predsednik še zdrav in vesel češko-jugoslovenski ortopedski kongres v Brnu.

Neusmiljena smrt nam ga je iztrgala še v zelo aktivnem delovanju, saj je bil star jedva 57 let. K večnemu počitku so ga položili včeraj popoldne. Češka in slovenska ortopedija izgubja z njim enega prvih in najodličnejših voditeljev in pionirjev.

Ilirija - Primorje 2:1

Ker je ISSK Maribor odpovedal gostovanje v Ljubljani, sta se za včeraj zmenila Ilirija in Primorje za prijateljsko tekmo, ki je pa bila vse prej nego prijateljskega značaja. Res je sicer, da je tekak teren onemogočil regularen potek igre, gotovo je pa, da sta obe moštvi igrali brez potrebe ostro in zaslužijo nekateri igrači najostrejšo grajo. Na ta način se ne propagira sport, najmanj je pa to reklama za nogomet.

Tekma je bila zanimiva samo v prvem polčasu, v drugem je bila pa precej razbita. O kombinacijah ni bilo govora, igralo se je samo na moža. Posledice seveda niso »zostale«, več igralcev je bilo blestranih. Tako je Jug I. od Primorja brez potrebe tako ostro startal na Belaka (Ilirija), da so morali slednjega odnesti z igrišča.

V prvem polčasu je potekla tekma v znamenju precejšnje premoči Ilirije, katere trio se je krasno preigraval in tudi mnogo streljal, pa je Jančigaj ubranil koplo nevarnih strelcov. Vodstvo je dosegla Ilirija po Košaku in pozneje zvišala na 2:0. V drugem polčasu je Ilirija brez pravega povoda izmenjala nekatere igralce, kar se pa ni obneslo. Primorje se je začelo

uvetjavljati in po Uršiču zmanjšalo rezultat na 2:1.

Pri Iliriji je v prvem polčasu zelo ugaljal napad, ki ga je krasno vodil Svetič, dočim se je krilska vrata šele pozneje znašla ter odpovedala v drugem polčasu, ko je bil Belak blestran ter je Unter slabo nadomestil Vardiča. V obrambi je sijajno razdiral Berglez, Jakšič v голу je pa pokazal krasne parade, ki so zadivile občinstvo.

Primorje je imelo najboljši oslon v solidni obrambi, kjer je bil Svetič izvršno razpoložen. Med krilci je bil neumoren Slamič, toda on in Jug se morata odvaditi startanja na moža. Napad Primorja je igral brez sistema in neenotno.

Tekmo je sodil g. Dolinar zelo šibko, surova igra gre na rovaš njegove popustljivosti.

V predtekmi je rezerva Primorja zaslužno zmagala s 4:2.

ZAGREB — BUDIMPEŠTA 7:1 (3:1).

Včeraj se je vršila medmestna tekma Zagreb-Budimpešta, v kateri so Zagrebčani po klasično lepi igri porazili Madžare v visokem razmerju 7:1. V zagrebškem timu sta igrala tudi Živković in Hitrec, ki so ju poklicali iz švice.

DUNAJ — BEograd 4:1 (2:1).

Medmestna tekma Dunaj-Beograd je končala z zaslužno zmago Beograščanov. Beograjski tim je bil sestavljen iz igralcev BSK in Jugoslavije.

Občni zbor SK Ilirije se vrši črvi ob 20. v dvorani OUZD na Miklošičevi cesti. Udeležba je za vse člane dolžnost.

V soboto

5. 12

Miklavžev večer

Ljubljanskega Sokola

v Narodnem domu

Za mladino ob 16.,

za odrasle ob pol 21. uri

PLES Jazz godba

Nesporazum.

— Ali poznate moj najnovejši roman?

— Žal, priznati moram, da sem slisala zelo žalostne stvari o vaši najnovejši žrtvi!

— Kakšne žalostne stvari?! Saj pisem samo humoristične romane!

DANES VELIKA PREMIERA!

Prvi zvočni film, v katerem debutira sloviti dunajski komik

Max Pallenberg

Sudelujejo

Heinz Rühmann, Dolly Haas in Fritz Grünbaum

Dober grešnik

Režija: Fritz Kortner

Umetnina, ki se da primerjati le s Chaplinovimi deli!

Nabavite si tako vstopnice!

Abonma december!

Dopolnilo Foxov zvočni tednik!

Predprodaja od 11 — 1/13 dop.

Smeh! Zabava!

Elitni kino Matica

Telefon 2124.

Zadnja pot Franca Slanca

Včeraj so ga spremili k večnemu počitku poleg svojeev mnogi prijatelji in znanci

Litija, 2. decembra.

Pozno jesensko popoldne je bilo včeraj, ko so se pričeli zgrinjati pred starodavno Sečačevo hišo ob litijem mostu številni pogrebniki, ki so prišli spremiti na zadnji poti odličnega litijskega tržana in neumornega prosvetnega, političnega in gospodarskega delavca. Že pred 15. ko je bil napovedan pogreb, je bil natrpan ves veliki prostor pred hišo in starodavna slovenska lipa ob mostu je zrla na zbor pogrebcev v kratkem letu že drugi; prvič so ponešli z istega mesta domačo gospodinjgo. Alojzijo, zakonsko družico g. Franca Slanca.

Ne samo vsa Litija, tudi vsa okolica: bližnja in daljnja, zlasti pa kmečki svet z okoljskih hribov je prišel počastiti svojega velikega svetovalca in prijatelja. Velik dotok pogrebcev pa je bil iz vseh krajev naše banovine, zlasti mnogo iz Ljubljane.

Bana dravske banovine je zastopal g. ereski načelnik Podboj, nadalje so se udeležili pogreba narodni poslanec za litijski srez g. Mičan Mravljec, načelnstvo Zveze slovenskih združenj za ravnanjem g. Trčkom, Kmetijski hranilniški in posojilniški konzorcij z ravnanjem g. Malenskom, načelnstvo bivše SKS s predsednikom g. Ivanom Pipanom, veleindustrijec g. Birolla iz Zagorja, bivši pokojnikov litijski sodelavec in tovariš nadučitelj v p. g. Andoljšek iz Ljubljane, Ljubljansko sokolsko župo je zastopal župni tajnik br. Stane Flegar, številno pa je bilo zastopano tudi okoliško učitelstvo, domača šola pa se je udeležila pogreba korporativno.

Po obrednih molitvah je otvorila žalni spreved litijska osnovna šola s praporom

Turneja učiteljskega pevskega zbora

Ljubljana, 2. decembra.

V nedeljo 6. t. m. pohiti UPZ, eden najbolj agilnih naših pevskih zborov, na tridnevno pevsko turnejo. Dirigent g. profesor Srečko Kumar predstavi naši javnosti nov odsek UPZ: samostojni ženski zbor, edino slšno pevsko korporacijo, ki nastopa sama s koncertnim programom.

Na turneji posetijo naši učitelji v nedeljo 6. t. m. Karlovac. Koncert bo ob 20.30 v Zorinem domu. V ponedeljek 7. t. m. se zbor predstavi v Petrinji ob 20.30 v Hrvatskem domu. V torek na praznik 8. t. m. pa bo ob 14.30 koncertni nastop v Črnomlju. Ta prireditelj, ki bo v tamkajšnjem Sokolskem domu, se bo vršila v korist pasivne Bele Krajine. Istega dne pa bo večerni koncert v Novem mestu in sicer ob 20.30 v Sokolskem domu. Razen navedenih koncertov se bodo v vseh krajih razved v Novem mestu vršile tudi matinee za šolsko deco.

Na programu so zastopani najjačiji jugoslovenski komponisti, najbolj seveda naši slovenski na čelu s popularnim E. Adamcem.

SPORED MLADINSKEGA KONCERTA
Lajovic Anton: Veseli kolebniki. Stolcer-Slavenski Josip: Romarska popevka. Grgošević Zlatko: »Okolo žnjačkoga vena« (I. stavek). Milojević Milivoje: Muha i komarac. Ženski zbori a capella. Odmor. Adamič Emil: Dve narodni pesmi: 1. Rasti rožmarin. 2. Lepo, mlado guto se rodi. Ženska zbora a capella. Premri Stanko: Jezus je majhen. Rože za Marijo. Kogoj Marij: Kaj ne bi bila vesela. Zvončki. Adamič Emil: Sestrica. Lajovic Anton: Nagajivka. Dete jezdi na kolenu. Adamič Emil: Pastirski. Tri pure. Izpraševalnica. Ženski zbori s spremljavnjem klavirja.

na čelu, za njimi so korakali Sokoli s praporom pod vodstvom načelnika br. učitelja Tauferja. Nad vse častno so bili zastopani gasilci s prapori iz Litije, Smartna, Zavrstnika, Kostrevice in Jablanske doline. Eno četo je vodil župni tajnik g. Peterca Franc, drugo četo vencesnošev pa g. Dobravec Franc. Kakor cvetlični drevored, je bil ta del spreveda; pokojniku so poklonili v zadnje slovo 44 vencev. Med drugim je bil nad vse krasen venec domačega Sokola z napisom: »Bratu ustanovitelju — sokolski zdravilo!« Preprost, a tembolj iskren venec so poklonili litijski »šolarji«, ki so ga izdelali sami in so ga prepregli z državno trobojko. V žalni spreved so se zvrstila še druga društva s svojimi čani na čelu z društvenimi zastavami. Po glavnem trgu se je razvil proti gornji trtici spreved, kakršnega Litija še ni videla. Prižgane cestne svetilke so se povečale žalno razpoloženje.

Skozi dolg špalir šolske mladine se je zgrnila velika množica ljudstva k svežemu grobu. Po obrednih molitvah je stopil h krsti litijski župan br. Lajovic v sokolskem kroju in je spregovoril pokojnemu tržanu v slovo. Ko se je poklonil nad prezgodnjim grobom sokolski prapor, je šmarški župan g. Tomazin povzel besedo kot pokojnikov prijatelj, ki je izročil g. Slancu, velikemu prijatelju prirode zadnji pozdrav matere narave.

Solski pevski zbor litijske osnovne šole je zapel pod vodstvom učitelja g. Pertota večnolepo »Vigred« — nakar so ob turopskih akordih zagrmele prve grude na pokojnikovo kredo...

Prav tedaj je, kakor v pozdrav zasijalo sveže zasneženo okoliško hribovje in pramenih zadnjih solnčnih žarkov...

Pokojni g. Slanc je došel v Litijo kot učitelj pred 36 leti. Vzgojil je precejšen krog današnje generacije. Litijanom, zlasti pa Sokolom, je bil oče in brat. Ni golo naključje, da so ga položili v grob 1. decembra, na državni praznik. Saj je bil Slanc velik domoljub in nacionalni delavec. 1. december pa bo za Litijo odsej tudi praznik pokojnikovega spomina. Slanc je zastavljal svojo lopato v narodno njivo v času, ko je bila Litija še nemščarska. Z Lukom Svetcem sta orala narodno ledino, in sta bila deležna velike žetve. Slanc pa je s svojo blagopokojno gospo vsem tudi kot svetel vzor vzgojitelja. Svoji družini — sinu in hčeram sta dala veliko premoženje: dobro, plemenito in narodno vzgojo. Mir prahu njegovemu!

Ivan Caharija

Ljubljana, 2. decembra.

Sele včeraj se je po Ljubljani raznesla vest, da je v ponedeljek umrl po kratki bolezni v Nabrežini veleindustrialec Ivan Caharija in pretresla ogromno število njegovih prijateljev.

Pokojnik je bil rojen pred 67 leti v znameniti Caharijini hiši, ki slovi že od nekdaj po vsej Sloveniji zaradi svoje odločne narodne in napredne zavednosti ter po največji gostoljubnosti in podjetnosti, znana je pa celo onkraj morja zaradi svojih kamnolomov. Ivanovo velkiansko podjetje ima kamnolome v Nabrežini in v Repentaboru, krasen kamen pa lomi tudi na dalmatinskih otokih ter svoj izvrstni gradbeni material in kamnoseške izdelke razpošilja po vsej Evropi, v Anglijo in celo v Ameriko ter v Egipt, kjer ima tudi svojo podružnico. Razen tega je bil pa pokojnik tudi gospodar veleposresta, ki ga je izborno uredil, da je vzgled vsej okolici. Pred vojno se je Ivan Caharija vedno požrtvovalno in agilno udeleževal v javnem življenju, po vojni se je pa posvečal le svojem gospodarstvu in skrbi za svojo veliko družino ter za dobrobit vse svoje okolice. Več let je bil tudi župan in delaven funkcionar v vseh gospodarskih in kulturnih, zlasti pa humanitarnih društvih, kjer je z darežljivo roko pomagal do zadnjega. Od treh Caharij sta po njegovi smrti ostala le še brata Silvester in Jože, za svojim preobrim možem pa žaluje vdova ga. Ana iz znane Pertotove družine. Osrečila ga je s sinovoma Slavkom in Mirkom, ki vodi podružnico firme v Zagrebu, ter s petimi hčerami, od katerih so tri že omožene in sicer prva z ljubljanskim advokatom dr. Ivanom Marijo Cokom, druga z načelnikom železniške direkcije Ivanom Deržicom v Ljubljani in tretja z dr. Tojo

Višnjovcem v Zagrebu.

Pogreb uglednega narodnega gospodarja, ki je razširil dobro ime dela slovenskih rok daleč v svet, je danes v Nabrežini. Zaslužnemu možu časten spomin, njegovi ugledni družini pa najgloblje sožalje!

Narodno gledališče

DRAMA

Začetek ob 20

Sreda, 2. decembra: Kralj na Betajnovi.

Red E.

Četrtek, 3. decembra: Dve nevesti. Red D.

Petek, 4. decembra: Zaprtó.

Sobota, 5. decembra: Zapravljiivec. Premi-

jera. Izven.

Opozarjamo na današnjo predstavo. Vprizori se Cankarjeva drama »Kralj na Betajnovi« v običajni zasedbi in režiji g. Debeveca. Predstava je za red E.

Golarjevi »Dve nevesti« se ponovita v naši drami v četrtek, dne 3. t. m. za red D. Zasedba kakor pri premijeri.

Raimund: »Zapravljiivec« je delo, ki si je v resnici osvojilo vse odre pa tudi vso gledališko publiko. Desetletja in desetletja je stalno na repertoarju, saj je napisano za vse ljudi za stare in mlade. Vsečina globoko občutena, praviljena, je vsekdar naša polno poslušalce. Po presledku tolikih let pride v soboto, dne 5. t. m. »Zapravljiivec« zopet na slovenski oder v popolnoma novem Albrechtovem prevodu. V dejanja so vpleteni originalni glasbeni vložki, katere bodo pri nas peli: ga. Medvedova, g. Debevec in g. Kralj. Režija je Debevečeva.

OPERA

Začetek ob 20.

Sreda, 2. decembra: Večni mornar. Red C.

Četrtek, 3. decembra: Dežela smehljaja.

Red B.

Petek, 4. decembra: Zaprtó.

Sobota, 5. decembra: Viktorija in njen huzar. Red E.

Drevi ob 20. se poje v naši operi Wagnerjeva opera »Večni mornar« pod taktirko kapelnika dr. Svare. Naslovno vlogo Holandca poje g. Primožič, Dalanda g. Rumpel, njegovo hčer Zento ga. Thierryjeva, njena pestunja je ga. Kogejeva, Erik g. Marčec in Dalandov krmar g. Ivo-lja. Predstava je za red C.

Prva repriza Lharjeve operete »Dežela smehljaja« bo v četrtek, dne 3. t. m. v naši operi. Delo je imelo pri premijeri zelo lep uspeh. Posamezne vloge so izvršno zasedene, tudi Golovinova režija je zelo posrečena, polna dobrih in lepih režijskih domislekov. Izvrstne so tudi baletne točke. Delo je v vsakem pogledu uspešno. Četrtkova repriza bo za red B.

Šahovski turnir za prvenstvo univerze

III. IN IV. KOLO.

V soboto se je odigralo tretje kolo šahovskega turnirja za prvenstvo univerze. Od osem partij jih je bilo končanih pet, tri so bile prekinjene. Rezultati tretjega kola so bili: Sever-Zidan 0:1, Sorli-Zupan 1:0, Preinfalk-Skerlak 1:0, Gabrovšek Ludvik-Asejev 1:0, Rupnik Zdenko-Milan Vidmar 0:1. V nedeljo popoldne je nato Sikošek izgubil proti Rupniku; Ivo Gerželj proti Cibicu, Krulc proti Juliju Gabrovšku, Vidmar je pa zmagal nad Gabrovškom Ludvikom.

Včeraj se je odigralo v Narodni kavarni četrto kolo. Rezultati so bili nastopni. Gabrovšek Ludvik je igral proti Zidanu damski gambit. Zidan je kmalu izgubil figuro in se udal. Rupnik Zdenko je zmagal nad Asejevom, Sikošek se je pa po dolgotrajni borbi udal Vidmarju Milanu. Partija Skerlak-Rupnik Ivo se je končala z večnim šahom in je ostala remis. Skerlak je imel že dobljeno partijo, pa je prezl potezo. Cibic je podlegel Preinfalku, dočim je bila partija Sorli-Gerželj prekinjena. Krulc je proti Zupanu dobil kmeta že ob otvoritvi, si priporil nato še figuro ter v končnici zmagal.

Stanje točk IV. kolu je nastopno: Vidmar mlajši je ostal dosedaj neporažen in vodi s 4 točkami, Krulc Preinfalk, Gabrovšek Ludvik in Gabrovšek Julij imajo po 3, Sorli 2 (1), Rupnik Zdenko, Sikošek in Cibic po 2, Rupnik Ivan 1 in pol, Gerželj 1 (1), Zupan, Asejev, Zidan in Sever po 1 točko ter Skerlak pol točke.

Pred sodiščem.

— Torej vidite, gospa, vaš sin je priznal, da je motocikel ukradel. Kaj porečete na to?

— Prosim, gospod sodnik, kdo se pa dandanašnji ne peča s sportom?

Dnevne vesti

— Proslava našega narodnega praznika v Pragi. Češkoslovaško - jugoslovenska liga, Jugoslovensko kolo, Jadranska Straža in akademsko društvo »Jugoslavica« so priredili večeraj v proslavo našega narodnega praznika pod pokroviteljstvom našega poslanika dr. Grisogono in primatorja dr. Baze slavnostni koncert. Nastopili so praški Hlahol, režiser Narodnega divadla Zvonimir Rogoz, bivša članica brnske opere J. Ježičeva, član brnske opere ing. Cvejič, klavirski virtuozi iz Ljubljane Ivan Noč in virtuozinja na gosli Kitty Cervinkova. Slavnostni koncert, ki so se na njem zbrali poleg članov naše kolonije v Pragi mnogi odlični predstavniki češkoslovaške javnosti in prijatelji Jugoslavije, je bil pravi praznik jugoslovensko - češkoslovaške vzajemnosti.

— Ljubljanski konservatoristi v Pragi. V ponedeljek jutraj je prispela v Prago ekskurzija slušateljev konservatorija v Ljubljani pod vodstvom prof. Ravnika. Ekskurzije se je udeležilo 9 slušatelj in 13 slušatelj z dvema profesorjema. Naši konservatoristi ostanejo v Pragi do petka. Na kolodvoru je goste pozdravil v imenu prosvetnega združenja praškega konservatorija g. Kurš, zahvalil se mu pa je v imenu ljubljanskega konservatorija prof. Ravnik. V imenu jugoslovenskih slušateljev na praškem konservatoriju je pozdravil goste g. Borko, v imenu Jugoslovensko - češkoslovaške lige pa inspektor Hornof. S kolodvora so odšli naši konservatoristi v Tyršev dom, kjer so jim bila pripravljena stanovanja, večeraj so se pa udeležili proslave našega narodnega praznika.

— Zvišanje bolniških prispevkov. Ministrstvo za socialno politiko in narodno zdravje je z odlokom št. broj 56.097-31 z dne 20.11. 1931 zvišalo prispevni tarif za bolniško zavarovanje od 6% na 6% za področje krožnega urada za zavarovanje delavcev v Ljubljani. Zvišani tarif je stopil v veljavo s 1. decembrom. Nove tabele o prispekih in odbitkih se dobe pri Okrožnem uradu za zavarovanje delavcev v Ljubljani, Miklošičeva cesta 20.

— Razpisani sodni službi. Razpisani sta izpraznjeni sodniški mesti pri okrajnem sodišču na Vrhniki in pri okrajnem sodišču v Novem mestu. Prošnje je treba vložiti do 13. t. m.

— Iz carinske službe. Za carinskega pomočnika pri glavni carinarnici v Mariboru je imenovan upokojeni carinik Boris Pipuš.

— Iz odvetniške službe. Iz imenika advokatske komore v Beogradu je bil brisan dr. Anton Mojzer, ki se je preselil s svojo pisarno v Ljubljano. Za prevzemnika njegove pisarne je bil imenovan odvetnik v Beogradu dr. Janko Olip.

— Nezaposleni inženjerji in arhitekti naj se do 15. decembra pisмено prijavijo na naslov: Udrženje jugoslovenskih inženjerjev in arhitektov sekcija Ljubljana. Novi trg 1. Prijava so potrebne zaradi pregleda in v svrhu smotnega pobiranja nezaposlenih. Prijava naj navede: Ime, priimek, rojstni datum in kraj, sedanje stanovanje, kdaj in kje je dovršil visoko šolo, stroko, morebitno specialno smer stroke, doseženi uspehi in navedbo časa in položaja, morebitne pogoje za namestitev. Ta poziv velja onim nezaposlenim naslovljenim, ki so naši državljani ali pa tujci bivaajoči nedržavljanji jugoslovenske narodnosti.

— Prijateljem lepe hrvatske knjige sporočamo, da je izdala Matica Hrvatska v Zagrebu kot svoje redne izdaje za leto 1931 naslednjih 7 zanimivih knjig: 1.) Artur Gavazzi: Severna Evropa, Norveška, Švedska, Finska, Kuola in Svalbard. To je prva knjiga Zemljepisa Evrope, ki ga sestavlja prof. Filip Lukas in dr. Artur Gavazzi. Delo je zelo solidno ilustrirano. 2.) Avgust Senoa: Seljačka buna, prigodom 50-godišnjice smrti sa ilustracijama Vladimira Kirina. 3.) Vladislav St. Raymond: Seljaci. II. Zima. Prevedel Julije Benešić. 4.) Šemsudin-Sarajlić: Iz bosanske romantike, novele. 5.) Marko Petrojević: Peter Kružić, kapetan i knez grada Klisa s ilustracijama. 6.) Alija Nametak: Bajram žrtve novele in 7.) Hrvatsko Kolo XII. s ilustracijami. Vseh 7 knjig stane trdo vezanih 170 Din in dobe se tudi na obroke. Knjige se naročajo pri Matici Hrvatski, Matičina ulica 2, ali pri poverjeniku Tomu Jedriniću, učitelju v Ljubljani, Sola na Prulah.

— Dražba bencina. Mestno načelstvo v Ljubljani bo oddalo na javni mimendo (zmanjševalni) dražbi dobavo ca. 24.000 kg prvovrstnega bencina, za potrebe mestnih uradov in podjetij. Tozadevna dražba se bo vršila dne 15. decembra 1931 ob 10. uri v prostorih mestnega ekonomata, Mestni trg 27, I. nadstropje. Natančnejši pogoji se dobijo v mestnem ekonomatu proti povračilu stroškov.

— Smrtna kosa. Večraj je podlegel v Ljubljani dolgi mučni bolezni upokojeni železniški revident g. Leopold Egger. Pokopini je bil priključen pri vseh, ki so ga poznali. Pogreb bo v petek ob 14. iz Bohoričeve ul. 33. Blag mu spomin, težko prizadeti rodbini naše iskreno sožalje!

— Vreme. Vremenski napovedi pravi da bi stanovitno vreme brez padavin. Večraj je bilo jasno v Beogradu, Sarajevu in Skoplju, na drugih krajih pa oblačno. Najvišja temperatura je znašala v Ljubljani in Skoplju 1, v Mariboru 0,8, v Sarajevu 0,0, in v Beogradu -2,5. Iz Zagreba in Splita ni vremenske napovedi. Davi je kazal barometer v Ljubljani 774,9, temperatura je znašala -1,8.

— Lepe bele zobe dobite in istočasno odstranite neukusno barvanje zobnih obložek s stalno uporabo znane in dobre Chlorodont paste. Poiskus Vas bo prepričal. Tuba Din 8.

— Foto - sport zadovolji vsakogar s kamero, kupljeno pri FR. P. ZAJEC, optik. Ljubljana, Stari trg 9. Cenik brezplačno. — Oblike in klobuke kemično čist. barva, pialra in lika tovarna JOS. REICH.

Iz Ljubljane

—lj Stooesmdeseta plača. V ponedeljek 30. t. m. je g. Miha Simčič, nameščeneč tvrde Hedžet & Koritnik v Ljubljani neopazno in tiho praznoval 15 letnico neprekinjenega dela. Vestno in točno izvršuje svojo službo cel čas službovanja. Z ozirom na vestnost službe, ga je tveška za ta jubilej primerno nagradila, ter mu čestitala. Ističastitke je prejel tudi od nameščencev tvrde, in lepo darilo. Presrečen in kot se je izjavil - nikdar ne bo pozabil tega dne. Naš »Miho« tako ga imenujejo »Sočani« ni samo priden in vesten v svoji službi, marveč je priden in agilen odbornik društva »Soča« udeležuje se zelo aktivno v prireditvenem odseku društva »Soča«. Je pa go tovo edini član »Soče«, ki je posetil vsa predavanja. Vedno ga vidijo pri muzici za prostovoljne prispevke. Kakor v službi tako tudi v društvu, je vedno točen in natančen. Želimo, da ostane še nadalje zvest in mu iskreno čestitamo k lepemu jubileju.

—lj »Dobro grešnik« Maks Pallenberg. Končno je le prišel ta prekljani Pallenberg, ki so ga nam tako dolgo obetali in oznanjali, da smo bili zares radovedni nanj. Dejali so, da je komik dober komik, ki se mu vse smeje. Mi pa pravimo, da ni samo komik, temveč naravnost virtuozi v svoji stroki, ali pa je tako naraven, ko stresa iz rokava sočne dovptne in šale, da se niti sam ne zaveda, da se ljudje kar za trebuhe drže od smeha. Res izvrsten je Maks Pallenberg v vlogi dobrodušnega grešnika, pedantičnega avtomata-uradnika, ki celo svoje rodbine ne pozna, kadar gre za uradne posle. Pa ga zanese spak na Dunaju v bar, kjer padejo vsi njegovi principi v naročje črne plesalke. Kaj se zgodi potem, pa morate sami videti in slišati v Elitnem kinu Matic, ker vam nečemo razodeti preveč, da boste z večjim zanimanjem prisostvovali filmu »Dobro grešnik«.

—lj Izredno lep film, v katerem igrajo konji glavno vlogo. Višek možnosti desre pri živilih. V petek 4. t. m. bo predvajala ZKD premiero izredno lepega in obenem nadvse zanimivega filma »Črni ciklon«. Ime filma je vzeto po tako imenovanem konju, ki nastopa v glavni vlogi in ki igra s tako naravnostjo, da se čudijo vsi, ki vidijo ta film. Dejanje se godi v prostornih pretrih Severne Amerike, v krajih, kjer prebivajo nepregledne črede konj v svobodi. Film »Črni ciklon« bo prinesel mnogo lepega za staro in mlado, zato na to filmsko delo že danes opozarjamo.

—lj Regulačna dela pri Gradaščici in Malem grabnu so se zadnje čase popolnoma ustavila, sedaj je pa vreme suho in voda je upadla ter jih zopet lahko nadaljujejo kljub mrazu. V Dobrilovi ulici zasipavajo do struge globok breg, da bodo ob nasipu lahko doizdali obrežni zid. Da bi mogli končati pri Gradaščici regulačna dela neovirano pred pomladjo, ni verjetno. Gradaščica namreč ob deževju takoj zelo naraste in je na zimo tudi ne morejo zapreti za delj časa. Ako pa obrežno zidovje ne bo sezidano do pomladi, bo voda raztrgala splanirane bregove.

DAMSKÉ PLAŠČE za zimo

v veliki izbiri od Din 220.— naprej s fino kožuho vodo od Din 380.— naprej otroške plašče od 2 let naprej v vseh velikostih od Din 90.— naprej elegantno in solidno izdelane v lastnem salonu, nudi

F. Goričar, Sv. Petra c. 29.

Posebni oddelek za damsko konfekcijo. Predno kupite drugod, oglejte si pri nas neobvezno! 14005

—lj Belokranjski Odbor za pomoč po suši prizadetim kmetijam v Beli Krajini sklicuje v sredo dne 2. decembra ob 20. v hotelu Bellevue redni sešestanek in vabi vse rojake, da se ga polnoštevilno udeleže. Na svidenje!

—lj Klub esperantistov v Ljubljani vabi cenjeno občinstvo in esperante k slavnostnemu obnemu zboru, ki se bo vršil ob priliki desetletnice kluba v nedeljo 6. t. m. ob 10. v dvorani Delavske zbornice.

—lj Esperantska razstava, ki bo prirejena v dvorani Delavske zbornice ob priliki 10-letnice tukajšnjega esp. kluba, bo nudila cenjenemu občinstvu vpogled v esperantsko gibanje v Jugoslaviji in po svetu. Ogled od 11.—18., vstop vsakomur prost.

—lj Slavnostni večer z zelo pestrim sporedom priredi »Klub esperantistov« v Ljubljani ob priliki svoje desetletnice v dvorani Delavske zbornice v nedeljo dne 6. t. m. ob 20. dalje. Po sporedu igra godba »Zarja«, se vrši prosta zabava in ples. Cenjeno občinstvo in esperantisti vabljani k posetu. Vstopnina Din 5 za osebo.

—lj Abonenti Elitnega kina Matic naj nemudoma danes in jutri obnove abonma in si nakupijo vstopnice za mesec december. Spored v decembru je vodstvo kinematografa že opetovano objavilo in je na vpogled v ravnateljstvi pisarni.

—lj Miklavž pride tudi letos k Ljubljanskemu Sokolu v Narodni dom in sicer v soboto dne 5. t. m. Popoldne ob 16. uri bo obdaroval mladež. Zvečer ob pol 21. uri pa odrasle. Po obdaritvi ples. Darila se sprejemajo v petek ob 9.—12. ure čep. in od 15.—19. ure. V soboto pa celi dan. (Vhod z Bleiweisove ceste). 649-n

—lj Smučarji nabavijo najboljši švedski loden, kord i. t. d. za dreše pri tvrdki NO-VAK na Kongresnem trgu (nasproti Nuneke cerkve). 119-L

—lj Sokol Ljubljana - Tabor obvešča svoje članstvo, da je pri pregledu matrike ugotovil, da je nekaj članov in članic, ki so v zaostanku s svojo članarino za leto 1931. Zato poziva svoje članstvo, da poravnava svoje zaostale obveze do najdalje 15. t. m. ker se bode sicer vsakogar brez izjeme s tem dnevom črtalo iz članstva. Uprava.

Danes prva predstava alpskega filma »Durmitor« ob 21. uri v kinu Ljubljanski dvor. — Vstopnice od 15. do 21. ure pri blagajni kina Ljubljanski dvor. — (Telefon št. 2730)

—lj Prva predstava alpskega filma »Durmitor«. Slovensko planinsko društvo vabi svoje članstvo in ostalo ljubljansko občinstvo, da se udeleži prve predstave alpskega filma Durmitor, ki bo drevi ob 21. uri v kinu »Ljubljanski dvor«. Predvajanje filma odvori s kratkim predavanjem predsednik H. T. K. »Sljeme« in soustvaritelj filma dr. Branimir Gušić. Predprodaja vstopnic pri blagajni kina »Ljubljanski dvor« med 15 in 21. uro. (Telefon 2730)

—lj Miklavževanje Sokola II v Kazini. Vrši se v soboto 5. decembra Popoldne ob 17. pričetek za mladino, zvečer ob 20 za odrasle. Darila se sprejemajo istega dne v Kazini od 10.—11. in od 15. dalje. Vstop po polne prost, zvečer 10 Din. Sodeluje »Jonny Jazze«.

—lj J. A. D. Triglar, I. redni članski sešestanek J. A. D. Triglarja se vrši v sredo, 2. decembra ob 20. uri v Kazini II. Na programu je aktualno predavanje starešine g. prof. Juraniča, zatem razgovor o proslavi 10-letnice ljubljanske edicije in slučajnosti. K obilni udeležbi vabi odbor.

—lj Društvo upokojenega učiteljstva v dravski banovini ima v četrtek 3. t. m. ob 4. uri pop. redno sejo v restavraciji pri Novem svetu. Po seji informativen sešestanek v Ljubljani in okolici stanujočega članjenega učiteljstva.

—lj Vsenč. prof. dr. A. Gosar bo danes ob 18. nadaljeval v zborniški dvorani univerze predavanja o »socioloških in ekonomskih osnovah moderne družabne reforme«.

—lj Širši odbor Fotokluba - Ljubljana se sešestane danes ob 20. radi važnih sklepov v društvenem lokalu, Strommayerjeva ulica 4.

VABIMO VAS, oblecite se pri nas!

Po svojem okusu si izberite oblačilnih potrebščin

ZA MAL DENAR.

Trenchcoate, suknje, obleke, perilo i. dr.

A. Presker

Ljubljana, Sv. Petra c. 14

—lj Prijatelje vodnega sporta in zločljivih čolnov opozarjamo na ustanovni občni zbor Kajak-kluba, Ljubljana, ki se bo vršil jutri ob 20. v damski sobi kavarn »Emona«.

—lj Za »Pomožno akcijo« so darovali člani Kegljanskega kluba »100Xmoč« pri Brezovški ob priliki razhoda Din 410.50. Živeli posnemalci!

—lj Pevsko društvo Ljubljanski Zvon Drevi in jutri zvečer ni pevskih vaj. Odbor.

—lj Klavirski koncert bolgarske pianistke gđc. Lilian-Dobri Hristov, bo kakor javljeno v ponedeljek, dne 7. t. m. v dvorani Filharmonične družbe. Znamenita bolgarska pianistka, ki do pot prvi koncerti v našem mestu, bo izvajala tri obsežne klavirske skladbe in sicer Beethovovo sonato op. 110, Debussijevih 7 preludijev in Chopinov sonato v h-molu. Na ta koncert prav posebno opozarjamo vse naše občinstvo, predvsem pa naše narodne dame, kajti pozdravljamo bomo na koncertnem odru hčerko bratskega bolgarskega naroda, odlično umetnico. Predprodaja vstopnic v Matični knjižarni.

—lj Jugoslovenski ženski savez poziva članice vseh ženskih društev, da se sigurno udeležijo koncerta g. Hristove, ki se vrši v ponedeljek 7. decembra v Filharmonični dvorani.

—lj Društvo »Soča« priredi v soboto 5. decembra 1931 v salonu pri »Levu« mesto Miklavžev »Simon Gregorčičev večer«. Dolžnost nas vseh je, da se tudi mi Sočani ob 25. letnici smrti Simona Gregorčiča pridružimo vsem onim, ki na katerikoli način praznujejo 25. letnico našega goriškega slavka. Na dnevnem redu bo predavanje (životopis itd.) s skriptičnimi slikami, Gregorčičeve pesmi bo pel oktet, deklamacije in recitacije. Natančnejše o tem prihodnji Sočani in prijatelji rezervirajte se to soboto samo za »Sočo«, da v lepe in obilnem številu počastimo smotno 25. letnico smrti našega pokojnega Gregorčiča, goriškega slavka. »Pred odsek«.

—lj Društvo brivskih, frizerskih pomočnikov (pomočnic) obvešča svoje člane (članice), da nima sestanka jutri, temveč 10. decembra, nakar se članstvo opozarja. Odbor. 648-n

Nosečim ženam in mladim materam pomore naravna »Franz Josefovica grenčica« do urejenega žolodca in črevesja. Glavni zastopniki moderne zdravilstva za ženske so preizkusili, da »Franz Josefovica« veda v največjih slučajih učinkuje hitro, sigurno in brez bolečin. »Franz Josefovica« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

17. Mesihoro

— 8 fotografska kamera v Julijske Alpe Drevi ob 20. v Zadržni gospodarski banki to krasno skriptično predavanje, s katerim je naš priznani foto-amater-prvak g. Cveto Švigelj iz Ljubljane žel poudariti toliko navdušenega priznanja. Slike, ki jih je izdeloval, so dovršeno lepe in obetajo vsem le, užitek: Iz bele Ljubljane preko cvetočih gorenskih vrhovih in dolinah Julijskih Alp med idilami in giganti, po snegu in skali kjer odmeva divja nesem oblakov, sestop v tihi mirni Bohinj. Oglejmo si! SPD.

O mestnih gozdovih

Kaj bi bilo treba upoštevati pri izdelavi načrta za tivoljski in grajski gozd

Ljubljana, 2. decembra.

Ni malo onih, ki redno vsak dan zahajajo v Tivolj ali na Grad Niso to le penzjonisti, ampak srečaš številne prijatelje iz onorode, ki so čez dan zelo zaposleni pa pred službo ali po službi hitijo v gozd. Ti obiskovalci se zanimajo za vse pojave in dogodke v javnem gozdu tako, kot za domači vrt že zato, mislim, da bo prav, če o naših mestnih gozdovih kaj več spregovorimo.

Gozdovi mestne občine Ljubljanske postajajo zelo važen faktor v vprašanju in se javne zelenine. Nekaj zgolj gospodarstvi gozd dobiva čedalje vidnejši značaj gozdnega parka, ki naj čim intenzivnejše služi potrebam današnjega meščanstva kot element zdravstvene, socialne in kulturne potrebe.

Gozdna posest mestne občine ni baš velika, a sega na teren, ki je za javne svrhe najpriljubljenejši, v Tivolj in na Grad Obsega vsega skupaj približno 50 ha: tivoljski gozd (preko 30 ha), dalje gozd in gaje na Gradu in gozd v Klečah. Železi bi bilo, da pridobi občina v svojo lastnino širše zaledje zlasti za tivoljski gozd, kjer privatna posest v marsikaterih ozirih ovira javne interese. Pa tudi na Gradu se v mestni svet zajedajo številne privatne parcele.

Mestni gozdovi se oskrbujejo v soglasju s predpisi gozdnega zakona, povsod se pa morajo po danih možnostih upoštevati tudi estetski vidiki. Ves kompleks tivoljskega gozda je smatrati kot park, prav tako tudi gozdnjo posest na Gradu, katere sestav na stremem severnem in severozapadnem pobočju pa mora ohraniti predvsem značaj varstvenega gozda. Le gozdnjo posest pri Klečah je oskrbovati kot gozdnjo posest. Naravno je, da zahteva oskrbovanje in urejanje gozdnega parka, ako naj zadosti potrebam ljubljanskega prebivalstva in tudi tujsko-prometnim ozirjem več stroškov, nego zsolj gospodarski gozd. Toda doslej se mestno gozdarstvo v veliki meri vzdržuje samo. Seka se vse v lastni režiji in največ prebiralno. Redčijo se mlajši sestoji, odstranjuje se bolešno in polomljeno drevje ter je treba s posebno skrbnostjo zadušiti vsak pojav škodljivega mrčesa, zlasti lubadarja. Da ne nastanejo v gozdu neopracovane gojave, se sproti zasajajo z večletnimi sadikami, vzgojenimi v mestni gozdni drevesnici.

Prejšnja leta je mestno gozdarstvo podvajalo večnoma smreko. Že zaradi neprestane nadloge lubadarja je treba v bodoče preveč enostransko forstiranje smreke omejiti, nasade smoteno mešati z listovci in vpoštevati tudi druge iglavce. Skoraj gotovo se bo dobro izkazala n. pr. douglazija, ki so jo marsikod poskusili z lepim uspehom tudi po Sloveniji. Slikovitih borovcev je v naših mestnih gozdovih kar premalo. Izvrstno bi služila za porast v senoi vedno zelena tisa, ki je še dosti samorastle najdeš v vrhniških gozdovih, a pri nas v Tivolju jo vidiš komaj spodaj v parku. Kako mičen bi bil v našem gozdu in pr. brezov gaj z zimzelenim božjim lesom (dex)! Ne enega brina ne najdeš nikjer. In koliko lepih, hvaležnih vrst se pogrešamo med listovci! Tudi nekatere manj znane bo treba poskusiti, n. p. ameriški čomž (prunus serotina) i. dr. Značilna sestojina tivoljskega gozda je kostanj; to artohtono drevo je seveda treba ohraniti. Toda naj se nihče ne plaši in ne razburja, če mora tu pa tam zapeti sekira nad onemoglim, rogovlastim kostanjem, ki mori pod sabo vse naraščaj! Saj baš s tem, da se ni pravčasno redčilo in pravilno podsaajevalo, je utrpel naš gozd že mnogo škodo. Pogled tiste redke, lepo košate bukvle, kolikor jih še najdeš v tivoljskem gozdu! Ali niso kapital, ki ga je človek vesel kot tiste močene platane, ki stoji v Strelški ulici na voglu pred Ljudskim domom? Tudi posamično, v svobodo razraslo drevo je lepo in gotovo lepo kot gostava trhljih rogovil. Kolikokrat si človek požel, da bi po kakšnem starem hrastu splezal bršljan in pokrli njegove rane z mladostnim zelenjem; amnak v vsem tivoljskem gozdu ne najdeš bršljana!

Terem tivoljskega gozda je večnoma podzlost, rast je pa v splošnem dobra in lege so toliko raznolične, da bi tudi bota niku in rastlinstvom Ljubljeli lahko izpolnile marsikatero željo. Toda mestno gozdarstvo mora delati še z izredno skromnimi sredstvi. V majhni drevesnici zbira material za bodoče podsaide in pripravljata nekatere selve, ki bodo godne za gozde šele čez 10 let. — Naj omenim: v marsikateri bi lahko v večji meri sodelovalo občinstvo. V mislih imam n. pr. tiste nerodne, ki iz same objestnosti ali nevednosti delajo škodo po gozdu. Posadiš mlade, lepe jelke, pa se prišeta snoma! kakšna ljubiteljica in poščipne vse brste, da je uboga jelka brez glave. Ali pa pridejo v gozd fantini, ki porežejo za šibe pravkar nasajene jelene. Ali naj za vsakim zlikovcem leta gozdni paznik? Tiste ograje, ki ovirajo prehode po gozdu, so pač nevšeč na reč a zelo potrebne!

Vsekakor je za bodoči razvoj naših javnih gozdov še dosti neizpolnjenih namlog. Pri izdelavi načrta za tivoljski in grajski gozd morajo prevladovati momente estetike in rastlinškega ljubiteljstva. Zlasti raznovrstno drevje bo torej treba v skladu z ekološkimi izkustvi grupirati tako, da bo čim bolj zaščoteno tudi estetski harmoniji. Tivoljski gozd naj ne služi samo za prijetne izprehode z zdravim gozdnim zrakom, z živahnimi menjavami sence in solnčnih las, z mičnimi razgledi in klovmi za počivanje, ampak naj ta dragoceni kompleks mestnega zaledja s smoteno mnogoličnostjo in koncentracijo gozdnega življenja izrazi tolmachi vrednote in lepote slovenske zemlje. Zato bo treba po-

samezne oddelke urediti in organizirati tako, da se bodo po njih vrstile v pestri skladnosti vse značilne biološke skupine domače in sorodne gozdne vegetacije: ne samo razno listnate in iglaste drevje, ampak tudi podrast (grmovje) s pripadajočo gozdnjo floro. Individualno je treba oceniti ves sedanji rastlinski material. Tu pa nam bo namenoma pustiti gosteje porast, ki daje zavetje koristnim pticam. Ze v preteklem letu se je po gozdnih drevstih razobesilo tudi več vzornih Berlepehceh valnic, namenjenih zlasti otrocam. — Urediti bo treba pota in prehode, ločotiči, katere poti ostanejo še nadalje v sedanjih smereh in oblikah, kje bi bilo treba zavarovati prostore za ozračje, napraviti in utrbiti jarke in mostiče. Zlasti je tudi treba preprečiti v tivoljskem gozdu številne slučajne, ko se ob potih z brežin udira spozka zemlja in so jarke vedno znova razravnati.

Delo v označenih praveh se seveda ne da izvršiti na hitro, ampak le po premišljenem detaljnem načrtu skozi daljšo dobo let. Upajmo, da se izvrši v doglednem času!

Ker mestna občina iz svojih sedanjih premajhnih gozdov ne more kriti niti lastnih potreb za gradbene svrhe in kurjavo, rabi pa mnogo lesa in drv baš za kulturne, humanitarne in obče koristne ustanove ter zlasti tudi za izrazito socialne namene, zato se je letos na podlagi novega zakona o likvidaciji agrarne reforme prijavila kr. banski upravi kot agrarni interesent za dodelitev primerne kontingence od veleposelstniških gozdnih kompleksov.

Ing. C. Ječlič.

Zvočni kino Idea!

Senzacija za vso Ljubljano!

Gostovanje najslavnejšega svetovnega pevalca, znanega pod imenom »irski slavček«

John Mc. Cormac

poje v filmu

Pesem moje duše

Takega pevalca še niste čuli in ga zopet kmalu ne boste čuli; zato kupite takoj vstopnice, če nečete priti ob neizmernem užitek!

Predstave ob 4., ½ 6., ½ 8. in 9!

Gandhi o Angležinjah

Angležinje so se zgražale, da je hodil Gandhi po Londonu z golimi koleno, zavil samo v nekakšno rjuho, na drugi strani pa tudi Gandhi ni bil zadovoljen, da so Angležinje tako pomanjkljivo oblečene. Izjavil je, da bi ljudje v njegovi domovini ne bili prav nič ogorčeni, če bi dobile ženske tudi v Indiji volilno pravico. Gotovo bi pa bili ogorčeni, če bi srečavali po ulicah napol nage ženske, kakršne hodijo po Londonu.

Angleži s to izjavo slavnega indijskega narodnega buditelja niso bili nič kaj zadovoljni in nazadnje jo je moral deloma prekljati. Dodatno je pa izjavil, da Angležinje ne hodijo nage do polovice, temveč samo do četrte in da se tako pomanjkljivo oblečene ne pojavljajo na ulicah, pač pa v javnih lokalih. Znano je pa, da Gandhi v Londonu ni bil v nobenem takem lokalu. Ko so mu to očitali, je odgovoril, da sta ga tako informirala njegov sin Devidas in njegova tainica Mahadeo Desai, ki sta študirala londonsko nočno življenje. Gandhi sam ju je nosil v nočne lokale, da bi se pravičljiva o dekadenci in manjvrednosti Angležev, kakor se je sam izrazil.

Radionrogram

Četrtek, 3. decembra.

12.15 plošče, poročila: 17.30 Salonski kvintet: 18.30 Gimnastične vaje: 19.00 italijansko: 19.30 srbohrvaščina: 20.00 pedagoška ura: 20.30 Gustav Ivančev večer: 21.15 Violoncello igra Zlato Naizer: 22.00 Klarinet solo, igra J. Beranek: 22.30 Poročila.

Petek, 3. decembra.

11.30 Šolska ura: 12.15 plošče, dnevne vesti: 17.30 Salonski kvintet: 18.30 Gimnastične vaje: 19.00 francosko: 20.00 šolska ura: 20.30 prenos iz Beograda: 22.30 poročila.

Sobota, 5. decembra.

12.15 plošče, dnevne vesti: 17.00 Salonski kvintet: 18.00 Viktor Pirnat: Zumberška uskok: 18.30 predavanje o filmu: 19.00 angleščina: 19.30 prof. Namor: Spoznavanje blaga: 19.50 Miklavžev večer: 20.15 prenos z Dunaja: 22.30 poročila.

Zastužek.

— Glej io no, že zonet je v novem kožuhalu. Kdo neko jo vzdržuje?

— Kaj ne veš, da je že trikrat ločena?

Z delom preženemo utrujenost

**Desnica si odpočije mnogo hitreje, če dela za njo levica
Delo mora biti specializirano**

Se nedavno so bili ljudje prepričani, da je utrujen človek potreben poštenega počitka. Toda ljudje sami delajo proti temu pravilu. Po napornem potu sedemo in čitamo. Uradnica, ki se je dolgi osem ur ukvarjala s številskimi računi, rada vzame doma v roke ročno delo, če da jo osveži. Ne da bi poznali fiziološki proces utrujenosti v človeškem telesu, ravnamo instinktivno pravilno, da namreč ne preganjamo utrujenosti s počitkom, temveč z nadaljevanjem dela, samo drugačnega. Tako izprememba je tudi spanje, ko je v težki legi krvni obtok drugačen in ko živčni sistem ne more notranjih organov v njihovem delu.

Človeško življenje je nepretrgana izprememba. Dokler živimo, ne smemo počivati, kajti če človek popusti v delu, navadno zbolí ali pa prav hitro opeša. To vidimo zlasti pri starejših ljudeh, ki so navadno čili in zdravi, dokler intenzivno delajo, ko se pa umaknejo v pokoj, je hitro konec njihovih telesnih in duševnih moči. Če hočemo v polni meri izkoristiti življenje, moramo po vrsti zaposlovati vse delavce v svoji državi. Po težkem duševnem delu je treba privoščiti možganom pošten počitek, ta čas pa zaposliti roke ali noge, glasnice s petjem ali uho z godbo itd. Znanosti se je posrežilo dokaz, da utrujenost najlažje preženemo z novim, toda drugačnim delom.

O tem se lahko prepričamo na praktičnem primeru. Utrudimo močno desnico, pustimo jo počivati in glejmo na to, kako dolgo bo trajalo, da si odpočije in da bomo lahko zopet delali z njo. Poskusimo pa zaposliti po desnici še levico. Videli bomo, da si desnica mnogo prej odpočije. V tem je ves trik ljudi, ki intenzivno delajo od jutra do večera. O Napoleonu je znano, da je delal po 16 ur na dan. Seveda bi pa ne mogel celih 16 ur na dan pisati na stroju. Pač je pa skiciral načrte bitk, se posvetoval s svojimi generali, pregledoval vojsko, skrbel za svoje privatne zadeve, prisostvoval sejam državnega sveta itd. Njegovi ministri in generali so se pritoževali, da je njegova neutrudljivost naravnost neznanost. Vsak je pa imel samo eno stroko in enolično delo, čez dan ga je utrudilo. Napoleon se je pa znal osvežiti s pogostimi izpremembami v delu. Tu je ključ k neutrudljivosti vseh velikih organizatorjev, politikov, ravnateljev velikih industrijskih podjetij itd.

Proti tej osvežitvi v delu pa grešimo baš mi, najmodernejša generacija. Racionalizacija dela je dobra za gospodarsko, toda pogubna za človeško življenje. Človek, ki je navezan ves dan na težko delo, mora izgubiti pri ali slej prožnost. Po Taylorjevem sistemu se je posrežilo doseči z uro v roki največjo delavnost poedinca kot člena v verigi. Preizkušeno je, v kakšni legi človek najbolje dela. Seštetje so kretanje, potrebne za to ali ono delo. Tisoče in tisoče kretanj pa delamo nevede. Moderni stanovanjski arhitekti so si izmislili po tem kuhinjo, v kateri stoji vse v krogu tako, da ima gospodinja takoj pri rokah, kar rabi in ji ni treba skakati po kuhinji sem in tja. Človeške moči je treba do skrajnosti izrabiti, da je efekt dela čim večji.

Organizatorji racionaliziranega dela so pa pozabili, da pri tem človek otopi. Sveže, še nerabljen mišičevje je pripravljeno prevzeti delo utrujene skupine. Znanstveno vodstvo dela mora računati s specializirano. Toda vsake tri ure je treba delo menjati. To pa je daleč ne pomeni izsesavanja človeških sil. Pri takem delu se od človeka zahteva več, temveč nasprotno, zavaruje se ga pred nesposobnostjo, izpraznjenostjo racionalizacije. Pri tem imata korist delavec in delodajalec.

Lajka zanima, kako utrujeno telo počiva. Na vsak kvadratni milimeter

mišičevja pride 1350 majčkenih krvnih posodic. V počivajočem telesu se te posodice ritmično in samo po vrsti polnijo in praznijo. To lahko vidimo pod drobnogledom. Če s samo mislijo na kretanje se pa slika izpremeni. Odprto se naenkrat vse, tudi zaprte posodice, mišica se začne polniti s krvjo tako, da se vidno veča njen obseg. V njo je prišlo mnogo kisika. V delujoči mišici nastane živahno izmenjavanje snovi. Obenem se pa v njej naberejo odpadke kisline. Z nabiranjem teh odpadkov se krvne posodice čez nekaj časa skrijejo. Utrujena mišica ne more biti preskrbovana s toliko krvjo, kakor spočita. Zato mora človek počivati. In tu dela narava svoje čudeže.

Z večjo množino krvi ni preskrbljena samo delujoča mišica, temveč tudi njene sosedice in celo druga polovica telesa, tudi če ne dela. Dočim je utrujena desnica slabo preskrbljena s krvjo, ima levica krvi v izobilju, čeprav ne dela. Čim zamenjamo delo desnice za delo levice, se slika pod drobnogledom izpremeni. Levica dobiva še več krvi, obenem se pa odpirajo tudi v desnici krvne posodice in izločajo iz sebe bodisi produkte utrujenosti ali pa jih izpreminjajo v prvotno snov, glikogen, mnogo hitreje kakor če bi počivala. Desnica si odpočije mnogo hitreje, če dela levica za njo.

Slični pojav vidimo tudi v možganih. Z zamenjavo duševnega dela za telesno, dosežemo blagodejen občutek počitka. Zadoštuje pa zamenjati tudi eno duševno delo za drugo. Tako lahko namesto neprestanega računanja sprejemamo telefonska naročila in že s tem si možgani odpočijejo. Ali pa naj sledi uri zemljepisa ura konverzacije. Posebno blagodejno vpliva na človeka, če se vrsti računanje s petjem. Možgani si v takem primeru mnogo prej odpočijejo, kakor če bi sploh ne delali. Živo telo ne zna mirovati. To nam dokazujejo sanje. Sanje niso nič drugega nego delovanje možganov v spanju, ki pa človeka osvežuje. Če bi bolje razumeli ustroj svojega telesa, bi ne bilo tako često izčrpano in tako kmalu obrabljeno.

Enotna elektrifikacija Evrope

Belgijska vlada je izročila študijski komisiji evropske unije načrt enotnega evropskega električnega omrežja. Svoj predlog utemeljuje belgijska vlada s tem, da bi bilo mogoče samo potom enotnega električnega omrežja racionalno in gospodarsko izkoristiti vse vires električne energije v Evropi. Prizadevanje po popolni izrabi virov električne energije naletí vedno na nerazumevanje politikov raznih držav. Vse evropske države so zdaj interesirane na tem, da se izmenjava med njimi električna energija, kajti one, ki jo imajo preveč, bi jo morale izvažati, dočim jo imajo druge premalo in bi jo morale dobivati iz onih držav, kjer je je v izobilju. Po mnenju belgijske vlade je že skrajni čas prirediti anketo, ki naj bi pokazala vse prednosti in ugodnosti enotnega evropskega električnega omrežja.

Belgijski načrt pa računa s gotovim napredkom v prizadevanju evropske komisije, če zahteva, naj bo evropsko električno omrežje pod enotnim političnim in upravnim vodstvom. Izmenjava električne energije bi ne dosegla zaželjenega uspeha, če bi bilo električno omrežje razpredeno strogo iz narodnih vidikov. Belgijska vlada ne smatra svojega predloga za utopijo, ker že določa približni dnevni red tozadevne ankete, odnosno konference. Razpravljati bi bilo treba o političnem in upravnem vodstvu enotnega podjetja, o tehnični strani električnih central in načinu njihovega izkoriščanja ter končno o gospodarski strani vsega načrta.

Emile Gaboriau: 100

Vampirji v lememesta

Roman

Andre, ki je postal čedalje bolj neuspel, je smatral, da bo najbolje zapustiti pravo ime.

— Gastonov prijatelj sem, — je odgovoril.

— Dobro.

— Nadaljujem, gospod. Vi ste torej posodili mojemu prijatelju deset tisoč frankov.

— Pardon, samo pet tisoč.

Andre se je začudeno obrnil k svojemu spremljevalcu, ki je do ušes zašepetel.

— Kaj pomeni to? — je vprašal Andre.

— Dejal sem vam deset tisoč, ker sem potreboval razliko za Zoro, razumete?

— Naj bo, — je dejal slikar. — Torej vi, gospod Verminet, ste posodili mojemu prijatelju na menico pet tisoč. To je čisto naravno. Manj naravno je pa, da ste ga prisilili k temu ... da je

ponaredil podpis na menici ... To je sleparija, gospod ...

Verminet je skomignil z rameni.

— Sleparija? O tem nimam pojma. Te besede so razvnele Gastonovo kri.

— To je pa že od sile! — je zakričal. — Kaj! Verminet, ali mi niste rekli, da je za vaše osebno jamstvo potrebno še eno ime nad mojim? Kaj se ne spominjate, da ste mi pokazali pismo, rekoč: Glejte, ponaredite na vsak način to čeehanje Martin-Rigala, bankirja z rue Montmartra ... Jaz nisem hotel, pa ste mi dali častno besedo, da je to samo formalnost, ki mi ne nalaga nobenih obveznosti, da te menice ne pridejo iz vašega predalčka. Zdjaj pa tajite ... Ne, to ni lepo!

Ravnatelj je molče poslušal težke očitke.

— Same laži! — je dejal končno, — ni nobenih dokazov, naša družba ne dela s takimi umazanimi sredstvi.

— In vendar niste oklevali, temveč ste mirno spravili menice v promet, gospod, — je ugovarjal Andre. — Ali ste pa računali z groznimi posledicami, ki bi jih utegnili imeti vaše verolomstvo?

— Nevarnost ni verjetna; Gandelu izdajatelj, Rigal žirant. Lastne menice se predložijo vedno izdajatelju.

— Končajmo to, — je dejal slikar

Al Caponov naslednik

Odkar se je posrečilo amerškemu sodišču spraviti zloglasnega bandita Al Capona vsaj začasno na varno, si belijo čikaški tolovaji glave v vprašanem, koga izvoliti na njegovo mesto. Noben čikaški bandit ne dvomi, da se bo Al Capone kmalu vrnil med nje, nihče si ne upa odstraniti ga, toda morilec, sleparji in druga sodrga mora imeti poglavarja. Trije znameniti junaki čikaškega podzemlja pridejo v poštev kot kandidati na častno in dobičkanosno Al Caponovo mesto. Največ šansa ima Caponov učitelj Jonny Torrio, ki je seznanil svojega učenca posebno z vsemi triki tiho tapstva alkoholnih pijav.

Torrio je pa menda že dovolj »zaslužil« in umaknil se je v svojo vilo na Long Islandu, kjer živi življenje premožnega in poštenega državljana. Mož se je torej za visoko čast poglavarja banditov lepo zahvalil in je predlagal za to mesto dva druga odlična tolovaja Hymie Levina in Murraya Humphriesa. Levin sicer ne zna posebno dobro streljati s strojno puško, vendar je pa nekoliko že zastopal Al Capona, ko je sedel poglavar v ječi v Philadelphiji in najbrže postane tudi sedaj njegov začasni namestnik. Surovi in v orožju izborni izurjeni Humphries pa postane vodja glavne Al Caponove tolpe. Ne glede na to, kdo bo izvoljen, pa ostane Al Capone tudi v ječi poglavar čikaških banditov.

Slabe strani moderne medicine

Znani angleški internist dr. Scott je predaval strokovnjakom o prizadevanju moderne zdravniške vede, ki hoče podaljšati človeško življenje, pri tem pa povzroča več bolezní. Res se ji je posrečilo v razmeroma kratkem času podaljšati povprečno človeško življenje od 45 na 60 let, na drugi strani je pa povzročila ljudem nove krize in težave v obliki poapnenja žil in srčne napake. Statistično je dokazano, da je sedaj več ljudi, ki dočaka starost 50 let, kakor jih je bilo kdarkoli prej. Še ni dolgo tega, ko so umirali ljudje v starosti 45 let, zdaj je pa običajna starost, v kateri ljudje umirajo, 60 let. Kontrola nekaterih težkih bolezni v otroški dobi je znatno povečala število ljudi, ki dočaka večjo starost. Posledica tega je, da žive ljudje, ki jih je narava obdarovala s krepkim zdravjem, da lahko prežive normalno človeško dobo, do starosti, v kateri je nevarnost poapnenja žil že neznatna. Pri ljudeh pa, ki jim je življenje podaljšano umetno se pojavlja ta bolezen zelo pogosto.

Dednost je veljala vedno za glavni vzrok srčne napake in poapnenja žil. Tudi novejša raziskovanja so to potrdila. Čeprav se podedovana slabost žil ne pojavi takoj v prvih letih življenja, je velika nevarnost ali pa celo sigurno, da se pojavi pozneje v obliki pešarja mišičevja. Degenirirane žile seveda ne morejo dobro funkcionirati, krvni obtok postane s tem mnogo večje in težje breme. Zato se mora srce mnogo bolj napenjati, kakor običajno, in posledica je, da se množe primeri srčne napake in drugih srčnih bolezni.

NOGAVICE ŽIGOM

Najboljše, najtrajnejše, zato 13 najcenejše!

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

osorno. — Zdjaj imamo samo eno sredstvo za odvrnitev nevarnosti. Poskusiti moramo dobiti te menice nazaj.

— Pametno.

— V ta namen nama pa morate povedati, gospod, komu ste jih odstopili. Verminet je skomignil z rameni.

— Ne vem, sem že pozabil, — je odgovoril.

Andre je bil trdno sklenil, da bo potrpežljiv, da ohrani mirno kri, toda človeške moči imajo tudi svojo mejo. Ta način pogovora ga je tako razburil, da je pozabil na vse svoje sklepe.

— No torej, pozivam vas, gospod, da se čim prej spomnite! — je zakričal srdito.

— Groznje!

— In če bi vam spomin odpovedal, vam polomim vsa rebra!

Verminet je spoznal, da se s tem fantom ni varno šaliti.

— V sosedno sobo grem poiskati potrdilo, — je dejal, da bi se izmuznil. Toda Andre je skočil pred vrata.

— Našli ga boste, ne da bi kam hodili! — je zakričal nanj. — Požurite se!

Dobri dve minuti sta si stala nasproti, se srdito gledala in primerjala svoje moči. Verminet je bil kar zelen od strahu, Andre se je pa ves tresel od jeze.

— Če se ta lopov le gane, — ga vržem skozi okno, — je pomislil Andre.

Zakaj bi se dali zimo in njenih nevarnosti v

Razpočena koža in kožna rdečica!

Nekaj CRÈME SIMON zjutraj in zvečer na kožo, še vlažno od umivanja, pa ste popolnoma varni pred vetrom in vremenskim nepravilnostmi.

Ravnajte se natanko po navodilu!

CRÈME SIMON

PARIS

Težak položaj naših gostilničarjev

Kaj pravi Zveza gostilničarskih zadrug v Mariboru k zahtevi glede znižanja cen po gostilnah

Maribor, 1. decembra.

Glede na pogoste napade na gostilničarski stan v Sloveniji si usojajo podpisana strokovna organizacija podati vsaj v kolikor se tičejo ti napadi njenega članstva v mariborskem okrožju sledečo izjavo.

S ponovnimi okrožnicami, ki smo jih razposlali vsem zadrugam našega območja, posebno pa še s konkurenco in lastnih vrstah, ki se pojavlja v brezobzirnih, v mnogih primerih celo v ogabnih oblikah, so se cene v naših obratih docela prilagodile cenam živilskega trga. Razumljivo pa je, da gostilničar pri svoji kalkulaciji ne more in tudi ne sme upoštevati samo cen živil, temveč mora upoštevati še režijske stroške, ki so ostali v isti višini, kakor v letu 1926, ko se vendar tedajni gospodarski položaj ne more niti primerjati današnjemu. Ugotoviti moramo, da so se ti režijski stroški posebno v pogledu pridobnine vključili zmanjšanemu prometu in naravno tudi zmanjšanemu dobičku v zadnjem letu se povečali. Javnost sodi cene samo po cenah živilskega trga, izpušča pa iz presoje višje najemnine, luč, kurjavo, bolniško zavarovanje za osebo in celo vrsto različnih davščin in doklad, ki jih ne pozna noben drug obrtnik, še manj pa pripadnik katerega drugega sloja.

Dovojujemo si opozoriti javnost, da se n. pr. v Mariboru dobi kosilo, obstoječe iz juhe, mesa in dveh prikuh za 6 Din. V prvovrstnih restavracijah stane kosilo, obstoječe iz juhe, mesa, dveh prikuh in močnate jedi 10 Din. vinske cene pa se sučejo od 6—20 Din. Morda bi višoka cena starega vina zopet napravila vtis, da so cene pretirane; zato si usojamo opozoriti, da plačujejo naši člani še danes kvaliteto vino pri vinskih trgovcih brez trošarine po 12.50 Din liter. Naravno pa je, da ne morejo biti cene povsod enake, ker so pa režijski stroški dokaj različni in ker se nudi gostu vsa mogoča udobnost.

Ti napadi, ki se vrste sistematično s posebno tendenco zadnje čase po našem časopisu, kažejo, da se pisci teh neosnovanih napadov niti ne poskušajo poglobiti v težkoče naše obrti. Vidijo le padec mesečnih cen za 2 Din pri kg, ne opazijo pa, da so cene specerijskega blaga, sladkorja, moke itd. istočasno poskočile. Ne opazijo nadalje, da so pretirano visoke najemnine še danes v veljavi, saj plačujejo naši gostilničarji najemnine n. pr. v mestu Mariboru za majhne prostore po 1200 do 16000 Din mesečne najemnine. Drističen primer popolnega nerazumevanja pri znižanju najemnin naj služi neka socijalna ustanova, ki bi bila že po svojem svojstvu poklicna prva odzvali se pozivu kr. banske uprave. Če pripomnimo še to, da so nekateri člani najemniniki vezani še s takimi pogodbami, ki posegajo v osebno svobodo in v svobodo obratovanja, potem je menda dovolj jasno, da je krivce treba iskati v prvi vrsti drugih, ne pa pri našem članstvu.

Poskušali bomo še v naslednjem predočiti javnosti nadaljnje različne vzroke, ki branijo našemu obrtniku, da zniža še v večji meri cene. V interesu samega mesta, da ne govorimo o tujskem prometu, je po-

trebno, da se v naših obratih ne šteti z razsvetljavo, vendar pa ne najdemo nikakega upoštevanja pri tuk. mestni občini. V mestu Mariboru stane za privatne stranke kw električne struje 3 Din, za gostilničarje in kavarnarje, ki so nedvomno večji odjemalci, pa je odmerjena en gros cena 3.75 Din za kw. Naše postrežno osebje se uvršča pri bolniškem zavarovanju ne glede na velikost obrata v najvišji to je 12. mezdni razred. Vsaki ugovori proti taki neupravičeni in nepravilni obremenitvi so bili zaman. Davčna uprava nas uvršča v I. skupino ter vplačujemo 10 odstotkov osnovnega davka in vse s tem vezane doliade. Za točenje alkoholnih pijač se plačuje tako zvana točilna taksa, ki znaša po velikosti obrata od 1000 do 3000 Din letno. Za deželo je ta taksa nekoliko manjša. V mestih in trgih plačuje gostilničar pavšalno takso na računsko listke, ki gre vsak mesec v težke stotake. Časopisje, reklama, različne takse, pokvarjanje vina, vzdrževanje postrežnega osebja, kurjawa, čiščenje lokala, prevoz vina, izguba obresti pri takojšnjem plačilu trošarine, amortizacija vložene kapitala, so menda tudi uvaževanja vredni.

Gostilničarski stan, vsaj kolikor se tiče našega območja, ne zahteva nobenega izjemnega položaja. Organizacije, kakor njih članstvo, bi najraje hotelo, da bi se cene znižale v toliko, da bi bile gostilne dostopne najširšim plastem našega naroda in da bi nastopile čim prej normalne razmere. Odločno smo proti vsakemu izkoriščanju enega sloja na škodo drugega sloja našega ljudstva, posebno pa v teh težkih in usodepolnih časih. Istočasno pa prosimo javnost, da se vzhodi vsakih napadov, temveč, da nam raje pomaga v boju za znižanje najemnin, za pravično razdelitev davščin, za odpravo različnih taks in za največjo štednjo pri občinskih in drugih javnih gospodarstvih.

Izjavljamo, da smo pripravljeni v neprimerno večji meri znižati cene, kakor hitro se nam v skupni borbi posreči odpraviti veljkanske režijske postavke, na katere nimamo sami žal nikakega vpliva. Pozdravljamo tudi akcijo zadrug gostilničarjev in kavarnarjev mesta Maribora, ki jo je pokrenila za znižanje najemnin dne 2. novembra in prosimo javnost, predvsem pa naše časopisje in oblasti, da jo pri tem blagohotno podpirajo.

Pripominjamo še, da so bile časopisne vesti glede obtožbe 110 mariborskih gostilničarjev popolnoma neosnovane, ker so imele poizvedbe tuk. policijskega komisarijata zgolj informativen značaj za državno pravdnitvo. Pričakujemo, da upošteva javnost naša naziranja in postopanje in obenem naše izredno težko življenje, ter nam pomaga v boju proti visokim cenam tudi s tem, da javlja bodisi našim zadrugam, bodisi nam neposredno vse one primere, v katerih misli, da so člani preokračili cene, da poskusimo zlepa urediti zadevo. Javnost naj bo prepričana, da bo organizacija vsakemu takemu članu po proučenih in dokazanih prestopkih odrekla svojo zaščito. Prosimo pa tudi zastopnike našega časopisja, da zahtevajo potrebne informacije od zveze ali pa od naših zadrug, da se izognjo enostranskemu poročanju, in da ne povzročajo nepopravljive moralne in materialne škode. Zveza gostilničarskih zadrug v Mariboru.

Brezpeselni kralj

V Pensilvanijo se je vrnil nedavno farmarjev sin, ki je pred davnimi leti zapustil svojo domovino in služil na neki trgovski ladji za mornarja. Ko se je ladja ustavila pri otoku Haiti, je dobil mornar Faustina Wirgusa po imenu na njem službo, pozneje je bil pa poslan na oddaljeni otok Wido, kjer je vladala zamorska kraljica vdova. Čim je zagledala mornarja, je začela za žive in mrtve trditi, da je njen pokojni mož, samo da ima belo kožo.

Črni podložniki so kraljici verjeli in farmarjevega sina iz Pensilvanije so kronali za kralja. Dolga leta je vladal na otoku in baje o bili podložniki z njim zelo zadovoljni. Pričakovali so celo, da pride po kraljičini smrti na otok belo ženo in ustanovi novo dinastijo. Toda vlada na Haiti je protestirala po kraljičini smrti proti nadaljnjemu mornarjevemu vladanju in tako je razočarani kralj končno zapustil otok ter se vrnil v Pensilvanijo, kjer deli sedaj usodo brezposelnih delavcev. To je pač edinstven primer v zgodovini, da je zašel kralj med brezposelne.

Občina Ljubljana
Mestni pogrebni zavod

V globoki žalosti naznanjamo, da je naš srčno ljubljeni, dobri soprog, oče, stari oče, tast in stric, gospod

Leopold Egger

železniški revident v pok.

v torek, dne 1. decembra, po dolgi mučni bolezni, previden s tolažili sv. vere, mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v petek, dne 4. decembra 1931 ob 2. uri popoldne iz hiše žalosti, Bohoričeva ulica 33, na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 1. decembra 1931.

Globoko žalujoči ostali.

Mestni pogrebni zavod
Občina Ljubljana

Globoko užaloščeni naznanjamo žalostno vest, da je naša srčno ljubljen sestra, teta in svakinja, gospodična

Marija Mencej

v torek dne 1. t. m. po kratki in mučni bolezni, previdena s tolažili sv. vere, mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb nepozabne pokojnice bo v četrtek, dne 3. t. m. ob 1/2 4. uri popoldne iz mrtvašnice v splošni bolnici na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 2. decembra 1931.

FRANC, MATIJA, LOJZE, MATEJ, bratje
JERCA ZRIMC, roj. MENCEJ, sestra — in ostalo sorodstvo

POZOR!

NA OBROKE!

PRESKRIBITE SI ZA ZIMO
predpečnike in štedilne grelce
pri Franc Kosmač, Ljubljana,
Jeranova ulica 5. 113/L

ŽAGO, MLIN IN POSESTVO
(11 oralov) v bližini Marenberga
prodam po osebnem dogovoru.
— Peter Zlatac, posestnik,
Gornja Vižinga, pošta Marenberg. 3349

GOSPODIČNA IVA

v spremstvu g. Ljuba Lutmana
dne 1. decembra zvečer — se
prosi, naj nujno javi svoj naslov
pod šifro »V lastno korist 3354«.

PLETARNO NOGAVIC

kompletno urejeno, s stroji na
električen pogon, vsled odhoda
iz Maribora ugodno prodam.
Potreben majhen kapital. Osi-
gurana eksistenca. Lokal zelo
poceni. Pojasnila daje Valjak,
Maribor, kino »Union«. 3350

BUKOVA DRVA
TRBOVELJSKI
PREMOG

pri tt.

„KURIVO“
LJUBLJANA, Dunaj-
ska cesta št. 33
(na Balkanu)
Telefon 34—34

CEVLJARSKE POMOČNIKE
sprejem, specialiste za goj-
zerce. Nastop takoj. — Naslov
v upravi »Slov. Narod«. 3364

Za Miklavža

in Božič

Več popolnoma novih ŠIVAL-
NIH STOJEV, najnovejša ti-
pa, najboljše znamke (eden z
elektromotorjem), zelo ugod-
no naprodaj. — Tudi na več
obrokov. Naslov v upravi
»Slov. Narod«.

POHIŠTVO

Lepa spalnice	Din 2.500.—
Omare	> 450.—
Postelje	> 250.—
Nočne omarice	> 130.—
Kuhinjske opreme	> 1.000.—
Kuhinjske kredence	> 500.—

Vse drugo pohištvo se dobi naj-
ceneje. Sprejemajo se vsako-
vrstna naročila in popravila —
pr. mizarstvu »Sava«, Ljub-
ljana, Kolodvorska ulica št. 18.

BUKOVH DRV

prvovrstnih, vsako količino —
proti takojšnjemu plačilu kupi
Drvara Ciril Praznik, Zagreb,
Draškovičeva 54. 3351

Bukovih drv

suihih, večjo množino po dinar-
jev 13.— 100 kg franko posta-
ja Straža - Toplice proda Ivan
Sitar pri Novem mestu. 3324

Predtiskana ročna dela za vse!

Stenski prti Din 7.—, Stenski prti rdeče ali modro obrob-
ljeni Din 10.—, prtički od 1 — Din naprej, blazine, malle
itd. Novi vzorci, čisti tisk, dobro blago.

Matek & Mikeš. Ljubljana
poleg hotela Štrukelj

Vezenje zaves, perila, monogramov, entlanje, ažuriranje,
»Breda« žepni robci komad Din 2.—, beli in barvasti batist
žepni robci vezeni komad Din 6.—.

Miklavževa darila so:

gramofoni, plošče, ra-

dioaparati, šivalni stro-

ji iz trgovine

CENTRA Miklošičeva
cesta 38

PALAČA GRAFIKE

† Potrta v neizmerni žalosti javljam vsem
sorodnikom, prijateljem in znancem tužno
vest, da je v ponedeljek 30. novembra, zadeta
od kapi umrla v Zagrebu moja preljuba, nena-
domestljiva in nepozabna mamica

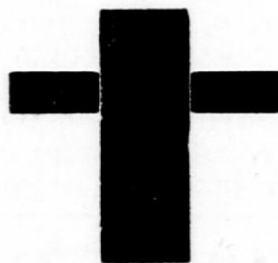
Irma Polakova

operna pevka

Vera, per. Vovkova, v imenu ostalega sorodstva

Na Bledu, dne 1. decembra 1931.

Brez posebnega obvestila.

Potrta v neizmerni žalosti naznanjamo, da je naš predobri, neumorni in
ljubljeni soprog, oče, stari oče in tast

gospod Ivan Laharija

industrijalec, veleposestnik in bivši dolgoletni župan v Nabrežini

dne 30. novembra 1931, po kratki in težki bolezni v 67. letu starosti preminul.
Pogreb se vrši dne 2. decembra 1931 iz hiše žalosti na pokopališče v Nabrežini.

Nepozabnega in dragega pokojnika priporočamo v blag spomin!

Nabrežina, Ljubljana, Zagreb, Beograd, dne 1. decembra 1931.

Ana roj. Pertot
soproga.

Mirko, Slavko
sinova.

Božomila, Marica, Nada, Ida, Ivanka
hčere.

Draža roj. Müller. Marija roj. Rutar
sinabi.

Dr. Ivan Marija Čok, Ivan Deržič, dr. Tojo Višnovac
zetje.

Marica, Božica, Ljubica, Savo, Marjan, Miro, Nebojša
vnuki in vnukinje.